

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN DEN 2 NOVEMBER 1919.

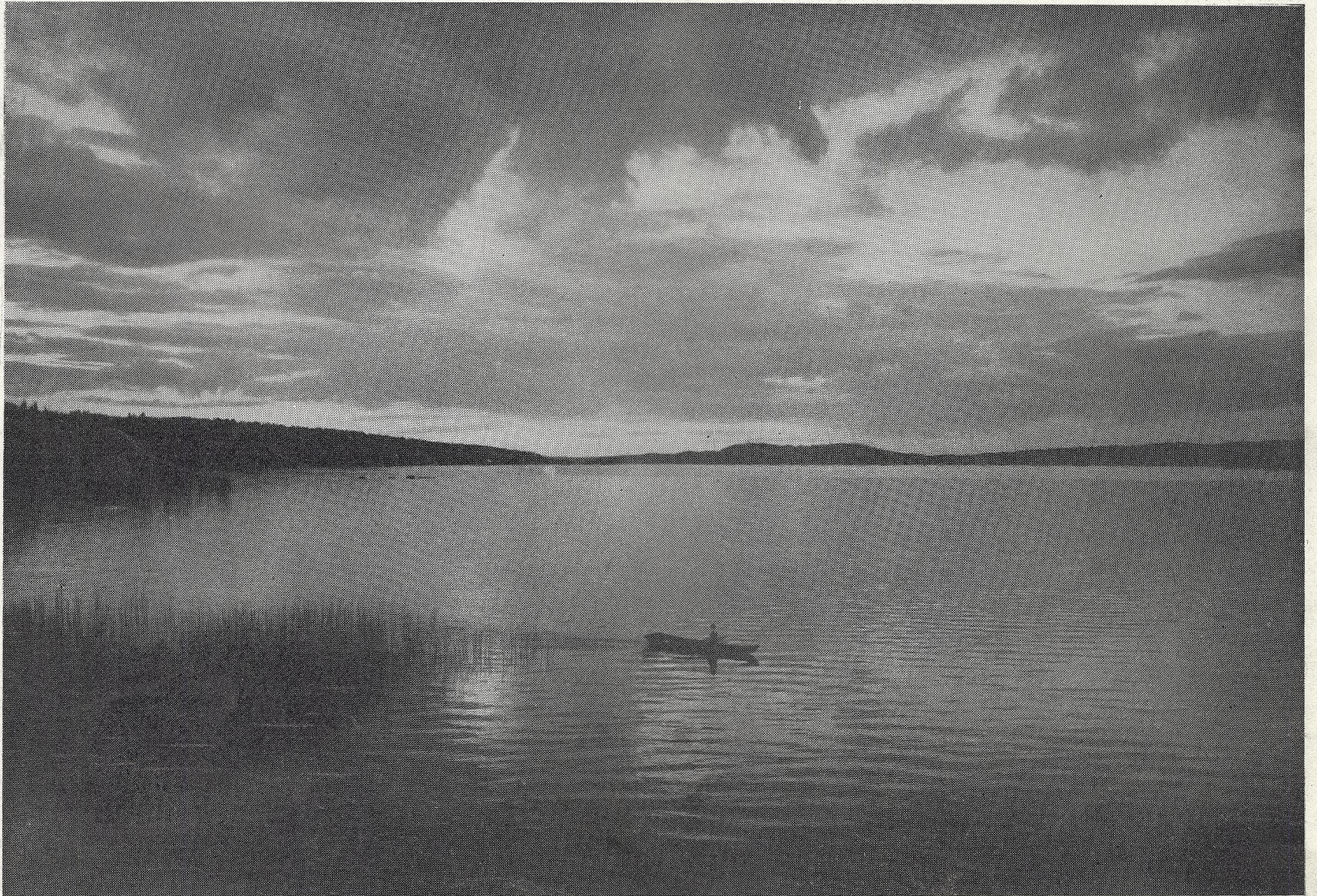
ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGEMÅN

GRUNDLAGD AV

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
EBBA THEORIN.

Höstfantasi. Av Adolf Nordgren.

Hovfotograf O. Halldin foto.

*I går steg frosten i mitt fönsterglas —
jag kände ångest i mitt sinne redan.
Nyss var jag vän med klöver och resedan.
Nu fyller ensamhet
och kyligt stoft mitt hjärtas blomstervas.*

*Mitt spröda hölje, du är blott ett sken,
en stoftets milda välfärdsdröm om anden: —
i blommigt fjärran vinka lyckolanden,
och fåglar sjunga där
bland vårlig växt och rikedom i fröjd från
gren till gren.*

*Men till min längtans trånga valplats när
ett brus från höstligt tunga floders vatten.
Det blir så övergivet tomt i natten ...
Mitt stoft, vart gled din dröm?
I ångst och bitter oro färdevill den går.*

*Dock alltid dröja dina solar kvar
och dina dimmor, sinnande oktober.
Dig klär en horisont i dunkelröd cinnober.
Och i din blick är allt
som blommar och som dör och väntar på
ett svar.*

Tidstecken. Fru Gunhild Palmær.

"TIDEN ÄR OND OCH DEN ONDA TIDENS tecken äro mångahanda."

Finns det många, som känna frestelse att protestera, då den satsen med övertygelsens skarpa utslungas? Nicka vi inte i stället bekräftande, och beledsaga vi inte åtbörden med en suck, som innebär ungefär så mycket som: "tiden är i själ och hjärta ännu ondare, än vi veta om, tidstecknen lyda på en allmän rasering av våra begrepp om vad som är gagneligt och rätt!"

De som ej äro så stora pessimister vilja emellertid inte vara med på denna sista erbarmlighet, alldeles raserade skola vi väl inte låta våra fästningsmurar kring moral och hedersbegrepp bli ändå; i tider av förvirring gäller det tvärtom att värna dem mer än någonsin och att ha fanan svajande högt — så är gångna generationers vittnesbörd!

Men efter den inskränkningen kunna vi medge, att här möta somliga "tecken", som verkligen tyda på en något förvirrad tid, det är dagsens sanning. "Nationalkänslan försvinner", klagas på ett håll, "det är världens upplösning."

"Nationalismen måste försvinna, internationales tråda i stället, det är räddningen", skrikes från motsatt sida.

Nå, varken det ena eller andra är nu riktigt sant, det finns verkligen områden, där nationalkänslan är sprudlande frisk i våra dagars Sverige — och om "nationalismen" inom dem skulle försvinna, så bleve det en gapande tomhet i tillvaron för stora lager av vårt högt strävande folk.

Härom dagen gick en person över en öppen plats i staden Göteborg, vars innevånare ej anses höra till de mest temperamentsfulla bland Sveamoderns barn, det är erkänt. Det var en söndag, och "höglidsklädda familjefäder spåserade med sina telningar ute i det fria, njutande av Guds klara solsken", såsom beskrivningen lydde i en uppsats från adertonhundrasjuttioåret om gatulivet i storstaden.

Den passerande uppläckte emellertid, att de allra flesta av de höglidsklädda fäderna, liksom telningarna i olika åldrar, samlades framför ett stort fönster, där en man satte upp ett plakat. Hopen växte, platsen fylldes, mummel och oro förnummos, spänningen steg för var sekund.

Var det landets väl och ve, som kungjordes i de där telegrammen? Var det någon ny-livsbevilgelse, som beviljats svenska folket — rösträtt utsträckt till åldern under femton år, sextimmarsdagen genomförd eller annat i den vägen, som vi sucka efter?

Eller var det utrikespolitik — Ålandsfrågans lyckliga lösning kanske? Eller hotade någon yttre fara gamla Sverige och stodo dess söner här med sammanbitna tänder — för där fanns verkligen sammanbitna tänder och rynkade ögonbryn och bistra miner — och svuro invärtes att värna om fosterlandet och dess frihet?

Spänningen steg. Och så med ens — ett nytt plakat i fönstret, ett viftande därinne från honom, som satte upp det — och därpå plötsligt, spontant, oemotståndligt, ett jubel, som steg upp mot hustaken och kom fönsterrutorna att skallra! "Bravo, bravo, bra, bra! Gamla Sverige höll, vi redde oss — styvt, härligt, än gå vi inte av för hackor, vi — hur-ra-a-a-h!" Familjefäderna stampade, telningarna hoppade, tre par togo i ring och dansade en sorts mazurka på torget, stolthet och nationalkänsla drevu lärar

i mångas ögon, poliskonstaplarna snöto sig av sinnesrörelse, Sverige var räddat, Sveriges heder garanterad, höger och vänster enades i jubel och klang, alla tvister glömdes — gloryglory, jubel högt, svenska laget segrade just nu i Stockholm över danskarna!

Jaha, det var fotbollsmatch i huvudstaden, och det var den, som drev spänning och jubel till höjdpunkten i rikets andra; det var den, som kom oss alla att känna samhörigheten, blodsbandet — och som förmådde den argaste vänstersocialist och international att svära högt och mustigt på sina älskade landsmäns överlägsenhet.

Alltså ett område, där fosterlandskänslan blomstrar, låtom oss med tacksamhet besinna detta; bland den "onda tidens tecken" är företeelsen, om inte precis en stjärna på en höstsvart himmel, så i alla fall, såsom skenet från en liten lysmask. Och man skall aldrig förtvivla, hur konstligt det än ser ut omkring en.

"Nu begriper jag ingenting mer", yttrade en äldre, vördnadsvärd dam och lade ifrån sig tidningen, sköt glasögonen upp i pannan och placerade händerna i knä't, "ska vi nu göra våra svenska pojkar till fransmän, vad i all frid skall det vara nyttigt till? Här står, att de ska segla i väg och bosätta sig därute, skrivs in i franska gymnasier, taga fransk studentexamen — är den bättre än vår, den?"

"Nej, men detta är för att i framtiden underlätta de kulturella förbindelserna mellan Frankrike och oss."

"Jaså", sade den gamla damen, ganska uttrycksfullt, "och de förbindelserna kunna inte uppehållas, om inte våra barn bli naturaliserade fransmän? För det kan var och en med något förnuft begripa, att om pojkar i sina mest mottagliga år bli omplanterade i främmande land och få dess uppfostran, sedvänjor och tänkesätt, så bli de i många fall för all framtid med sitt intresse fästade där. Och det kan ju vara bra för det främmande landet — i fall det önskar sig utländskt tillskott — men vad det egna har för fördel av att bli av med en del präktiga medborgare, det begriper inte jag. Utskott lära de inte vilja ha därborta, om jag känner dem rätt, annars kunde det ju vara bra att bli kvitt en del sådant."

"Men inte behöver man tro, alla pojkar glömma sitt eget land, om de också uppfostras i ett annat?"

"Ja, glömma de det inte rejält, då blir det synd om dem, för då veta de i framtiden inte, var de höra hemma, och halvhet är det värsta, som finns på jorden!"

Fara utomlands och studera språk, kultur och samhällsinrättningar, när man är så pass mogen, att man kan ta' det till godo, det är alldeles utmärkt utvecklande på alla sätt, men plantera om sin pojke och låta honom komma hem med franska statens studentbetyg, när han kan få ett svenskt, det tycker jag är enfaldigt! Om jag fortfarande vill ha hans framtid här, som svensk."

Den gamla damen suckade — nej, hon fnös nästan, ty hon var mycket temperamentsfull: "Det är den här förvirrade tidens fel förstås", sade hon med koncentrerad indignation mot föremålet, "människorna bli ställda på huvudet och mista alla förnuftiga begrepp!"

Det sade hon, för hon var gammal; erfarenheten hade gjort henne vis inför det, som

hon begrep, men anordningar av detta kulturella slag fann hon vara ett tecken på den "onda tidens" framfart med människornas förnuft. Och att det inte är nationalkänsla, som driver fram dem, därom var hon övertygad.

Och likväl är det kanske så, att de, som härvidlag gilla och förstå, anse det vara just samma nationalkänsla, som driver dem till att tänka och handla som de göra — så att en smula förvirrat är det ju, det kan man gå in på.

"Ett annat tecken på vår förvirrade tid är väl då också den här butiksstängningslagen", yttrade sig den gamla damens svärdotter, som för sin del inte fann det kulturella utbytet så fördömligt, fastän hon inte ville energiskt motsäga sin svärmor — hon hade ingen pojke att skicka ut och intresserade sig ej vidare våldsamt för andras. "Här kom jag i söndagskväll in i konfityr- och fruktaffärn på hörnet, Willmans skulle komma upp och jag ville ha lite konfekt. Då svaras det, att de inte sälja. Varför har ni öppet då? spörjer jag. — Jo, om frun vill äta här, så ska' vi servera! — Skall jag äta ett halvt kilo konfekt här på rak arm, tror ni? undrar jag. — En axelryckning är allt svar jag får, men så säger en ljusens ängel ibland dem: "Ja, för frun kan väl inte stoppa det i fickan heller?" — Det kan jag visst, väg genast upp, var god och skynda, så jag hinner stoppa innan någon kommer! — Men frun måste äta också. — Och så fick jag mitt halva kilo serverat på en glastallrik, och så satt jag vid ett litet bord och åt upp två bitar, medan jag energiskt stoppade undan resten i fickan på underkjolen och i båda kappfickorna. Och sedan gick jag hem och plockade upp bitarna i triumf och skröt med mitt dåd och kände mig som en glad lagbrytare igen — precis som under kommissionstiden, det var riktigt hemtrevligt.

Vad säger farmor om det?"

"Alldeles i stil med allting annat", suckade den gamla damen, "reformera och reformera och inte laga konsekvenserna i ögonsikte förrän efteråt. Kan någon säga mig, varför ett butiksbiträde far sämre av att lägga ett päron i en påse än på en glastallrik — kan du inte fråga butiksstängningskommissionen eller vad den heter, om den saken?" — "Eller om kaffe och två bakelser, serverade på bricka, mindre anstränger konditorifrökens nerver, än bakelserna, stoppade i en påse och räckt till en köpare på andra sidan disken?" hillfogade den yngre.

Se, ungdom och ålderdom ha som man vet inte alltid samma syn på reformerna i samhället, men ibland händer det. Och då blir den skönaste endrökt rådande mellan vishet och ungdomlig entusiasm, det är i alla fall en god följd det — av "tidens tecken."

Enbart av ondo äro de alltså inte, tidens tecken, om vi också bli en smula huvud-yrta inför dem.

När vi läsa om den stora "fight-off-amine"-rörelsen i England, som lord Cecil är en drivande kraft i, och som skall arbeta för att "hjälpa tyska barn undan de svåraste följderna av hungersnöden", så gnugga vi oss förstås i ögonen för att bli riktigt vakna och tänka: "Herre Gud, vem var det, som styrde om hungersnöden? Vad betyder nu det här? Skall här bli reparation av det som aldrig kan repareras, unga liv, utpinade i sväldöd?"

Men minuten efteråt glädjas vi naturligtvis

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks, 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonsskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer: Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 14:— Helt år Kr. 18:—
Halvt år » 7:25 Halvt år » 9:25
Kvartal » 3:75 Kvartal » 4:75
4:de kvartalet » 4:50 Månad » 1:75

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text. Utländska annonser:
45 öre å textside. 45 öre efter text., 60 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.
särskilt begärd plats. för särsk. begärd plats.

— måste glädjas, skola glädjas, åt det omslag i människors hjärtan, som inriktar inresset icke längre på att döda, utan att försöka göra levande i stället.

Vad som är gjort, kan aldrig ändras, sårn kunna läkas, ärren sitta kvar — men varje tecken till önskan att försöka läka bör tagas emot med tacksamhet och välsignelse; väcka de senkomna ansträngningarna och i första sekunden ett visst bittert löje i sinnet, tycka vi oss också här få bevis på farmors påstående, att tidens tecken äro ägnade att bringa en del förvirring i vårt stackars ramponerade sunda förnuft!

Det var en gång i den gamla goda tiden en jungfru från landet, som av sin vidsynta matmor blev bjuden att skåda ett Shakespearedrama på teatern. Tillfrågad, hur hon funnit upplevelsen svarade hon: "Jo, nog förde de ett fasligt liv där och sprang om varandra, och nog var det svårt för en ann' att få något håll på'et, så konstigt som de buro sig åt allihop — men nå g o t riktigt var det väl ändå i'et, det hade man likasom på känn, det."

Kanhända ett liknande omdöme bleve det närmast riktiga om "denna tidens tecken", nog kommer där "något riktigt" fram ur förvirringen till slut, till båtnad för gamla och för unga, för "nationalister" och "internationella", för optimister och skeptici, för farmor och oss alla andra — vi måste hoppas det.

Arvet.

Av OVE EKELUND.

DET FANNS INTE MYCKET KVAR EFTER Janson, när han drog den suck, som blev hans sista, och för allid lade sina knallblå ögon tillhoppa. En uppsättning skomakarverktyg, en trebent stol, några par läster och ett gammalt ryggbrutet bord. Av värde egentligen ingenting annat än hans garderob, men den var också magnifik — om man befänkte, att den fillhört en på samhällsstegen så föga högt uppkleven man som byskomakaren Janson.

Huset hörde änkan till, och de torfliga möblerna hade hon, jämte en Singersmaskin och en kammarorgel av enklaste slag, också fört med sig i boet, när hon vid Jansons sida för första gången steg upp i den äktenskapliga sängen.

Jansons garderob — det var hattar och skor av alla möjliga kulörer och fasoner, brokiga, broderade västar, tre långrockar och tolv kostymer. Janson hade redan vid ett mycket tidigt stadium av sitt liv ljusligen uppenbarat sanningen i talesättet, att det är kläderna, som gör mannen. I sina unga dar hade han varit en stor sprätt och kvinnotårare inför vår herre.

Janson blev på hävdvunnet sätt, under stor vecklagan samt mycken gråt och tandagnisslan buren bort från sin änkas hus och stoppad ned i det rektangulära hål på byns kyrkogård, som skulle bli hans trötta kropps sista viloläger. Det talades många och vackra ord på hans döda stoff, och mer än en kvinnotår fillrade ljudlöst ner i hans öppnade grav.

Efteråt blev där drucket

Koppar-Matte.

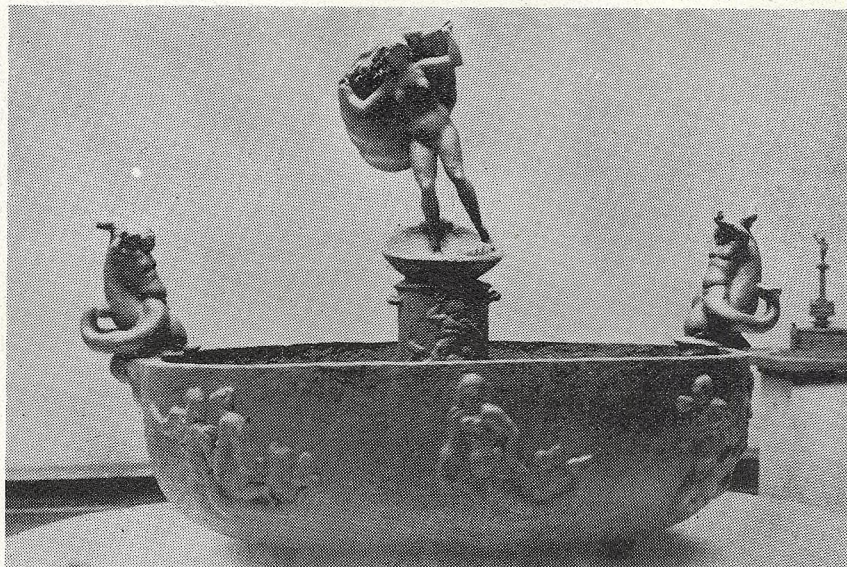
De båda med högsta prisen belönade förslagen till ett Stortorgsmonument.

kaffe i Jansons änkas hus, där Jansons ande icke längre var levande bland de församlade, men där hans minne ännu dröjde kvar likt en mild doft under de låga, flugsmutsade taken. Där blev också suckat vidare och fällt än flera kvinnotårar — och under dyster tystnad upplände männen den rökelse, som Jansons änka bestod, Jansons minne till en evinnerlig, ehuru för mera pretentiösa näsor något illaluktande ära. Till sist spelade byns folkskollärare, som, vid sidan av sin egentliga verksamhet, också på ett lyckat och allmänt omtyckt sätt utövade en kantors kall och gärningar, en psalm på Jansons änkas kammarorgel.

I sinom tid tog Jansons änka arvet efter Janson. Hon hängde upp det i en garderob på vinden, rock vid rock, hatt vid hatt. På golvet ställde hon skorna i en lång rad.

Manuskript och brev

av redaktionell natur torde allid adresseras till Redaktionen av Idun, ej till någon särskild medlem av densamma.

Venus' födelse

Det var inte ett arv, som genom klok omvårdnad kunde förmeras, växa och bli till en mer eller mindre betydande inkomstkälla. Men det var dock ett arv, som genom pietetsfull skötsel kunde underhållas och förbli vid vad det var, mänskligt att döma åtminstone under den tid, som återstod, tills Jansons änka skulle få stiga ned med Karon i hans båt och kryssa efter Janson över Styx.

Var vecka bar Jansons änka ut sitt arv på farstubron. Det måste vädras och piskas och borstas och gnos. Janson kunde sova lugnt i sin grav. Hon skulle nog hålla allt snyggt och fint och helt och rent och glänsande. Ingen skulle kunna komma stic-kande med pekfinger: där är en fläck, där är en dammrand! På med pressjärnet! Skarpa som knivseggar måste vecken vara på Jansons byxor! Fram med blanksmörjan! Som midsommarsolar eller som vackra flickors ögon skulle Jansons resårkängor hindra och lysa! Där saknades en knapp, som borde sys i. Där hade malen gjort ett litet hål, som måste stoppas.

Du har ingen som helst anledning att vrida och vända dig i din kista, Janson! Om det vore dig möjligt, skulle du när som helst kunna stå upp igen ifrån de döda och ta ditt arv i besittning. Du skulle finna allt i bästa skick. Du skulle kunna skruda dig i dina kläder och gå ut på nytt bland människorna, och sannerligen — du skulle inte behöva skämmas för ditt yttre!

Och vårar föade och somrar värmdes och höstar regnade och vintrar snöade.

Men allt som tiden gick, blev det mer och mer uppenbart för Jansons änka, att arvet efter Janson inte var komplett. Det var någonting, som fattades i Jansons garderob.

Hon kände det på sig — rent instinktivt — men hon kunde inte göra sig reda för, vad det var.

Ingen sorts huvudbeträckning — sådana var det gott om, och av alla de sju sorter. Inte heller stövlar eller kängor av något slag — alla kända arter och avarter, ja, till och med ett par kuriositeter, funnos representerade med åtminstone ett exemplar i Jansons efterlämnade fotbeklädningsherbarium. Tolv kostymer och tre långrockar var också fillräckligt — ja, mer än nog.

Vad var det, som fattades?

Frågan vek varken dag eller natt från hennes hjärna — den återkom ständigt, och gav henne ingen ro.

Vänta nu — tretton hattar, tolv kostymer, två par långstövlar, ett par bruna kängor och åtta par svarta, tre långrockar och fyra broderade västar...

Men galoscher! Där hade hon det! Det fanns faktiskt inte ett enda par galoscher! Och nu stod hösten för dörren med regn och rusk.

I tre dagar och tre nätter kredsade Jansons änkas tankar likt utestängda duvor kring detta sorgliga faktum. På den fjärde dagens morgon vankade hon beslutsamt och med ett förklarad skimmer över pannan ned till byns handelsbod för att köpa ett par prima gummi-galoscher åt Janson.

Jansons efterlämnade garderob måste vara fullständig komplett.

Husmödrar klaga ofta över att tvätten blir skör och full av hål. En garanti häremot är

CHROMOL TVÄTTPULVER

TAPETKOMPANIET

Katarinavägen 7, STOCKHOLM

R. T. 9905. Telegr.-adr.: Tapetkompaniet.

Säljer bästa TAPETER över hela riket. Största sortering av modernaste in- och utländska kvaliteter till lägsta priser. Begär omgående prover från oss. Till landsorten mot postförskott eller efterkrav. Bästa inköpskälla för målare och större förbrukare.

Syskonen.

Av GRETA ANDERSON.

HAN HETTE AUGUST MED TILNAMNET Snisus. Hur han fått det föga vackra tillmälet är obekant — säkert är, att det passade honom som handsken till handen. För övrigt bar han sina 60 år med heder, åtminstone vad humöret beträffar. Till utseendet däremot föreföll han något "möglig", som han själv uttryckte sig, när man i hövlig ton frågade, hur det stod till. Brast man i vördnad kunde det hända, att han vände en ryggen och muttrade något, som kunde tyckas som: "Ser du inte, att jag är en fin karl, människa!"

Ty det var det egendomliga med denne gamle stofil, att han led av något slags storhetsvansinne, som yttrade sig i en pretention på hedersbefygelse.

Blev man närmare bekant med honom, kom man snart underfund med att han inte bara var ett stort original utan också en ovanligt intelligenta människa. Men som sagt! Han hade sina små egenheter. Så t. ex. brukade han aldrig gå in i stugorna utan att först knacka på fönstret. När man öppnade, viskade han i hemlighetsfull ton: "Är frun inne? Var snäll och låt mig få tala vid frun!" Och då gällde det för husmodern att så snart som möjligt gå ut för att höra den gamle i samma hemlighetsfulla ton bedyra sin ursäkt för att han var så smörjig om fötterna, att han omöjligt kunde gå in i sådan. Ville hon därför låna honom en borste, vore han tacksam. Det hjälpte inte, om man försäkrade, att det ingenting gjorde, att skorna voro litet dammiga. "Nej, jag är van vid renlighet, ser frun." När han så äntligen kommit in och man satt fram en bekväm stol och bjudit kaffe med dopp och för övrigt tilltalat honom i den hövliga ton, han önskade, kunde det hända, att man fick honom att berätta något om sig själv. Då måste man lyssna stilla och andaktigt, och man gjorde det utan tvång. Ty den gamle vite landsvägsriddaren, bohemenaturen, som inte trivdes med att sitta dryg och död i mänskohus, var poet. Ingen vardagspoet utan en festdagens av Guds nåde. Det grep en på ett underligt vis, när han med sin tunna och fladdrande röst drog historien om sin mor, den uppoffrande, fattiga kvinnan. Det är som historien om Peer Gynt, som diktade sin mor in i himlen, när han, sonen, efter många och oroliga vandringsår kom hem för att se sin mor dö.

"Det var vitt och blommande vart man såg den våren jag vände åter och jag trodde mor skulle sitta sollockig och varm som den dagen för längesen, då jag lämnade henne för att följa mitt oroliga hjärta. Stugan var sig lik, det växte ängsstar och mossa på taket som förr, träden och buskarna runt omkring stod och hälsade mig välkommen hem, och när jag trampade marken, där jag sprungit som barn, blev jag våt i ögonen utan att jag ens förstod varför.

Ja, jag kom in i stugan, där var uselt och mörkt och nånting var det, som höll på att dö, och det var livet självt det. Hon låg i sängen, när jag kom in, och när jag såg henne sådan, hade jag velat trampa på allt, som gjort min unga, härliga mor till en gammal trött kvinna, som låg och väntade på att få dö. Hon log mot mig när jag kom, de många färor i hennes ansikte slätades ut, tyckte jag, och när hon räckte mig händerna, kände jag det, som om jag kunnat falla ned och be till Gud — jag gamle hedning, som knappast gjort annat än förbannat.

Gud Fader i himlen! Hon dog, ser ni, det hjälpte inte, att jag bad henne stanna kvar! "Jag går nu", sade hon bara, "men var har du varit alla dessa år, barnet mitt?" Och så ville jag berätta för henne allsammans, mina tusen synder och mina fattiga, ensamma år, ville biktat mig och be om nåd. Men hon suckade bara till ett tag, såg på mig, så att jag måste sluta och torka ögonen, och så lämnade hon mig, och där satt jag och förbannade mig själv som den store syndare jag var."

Så var det en annan historia. Om Pute, karnariefågeln, hans jakkfall och fosterbarn, som han hittat mitt på en landsväg en froilig vintermorgon. Den hade en gråspräcklig katt bitit ihjäl mitt för hans ögon en gång, och sen dess hatade han kattor. Odränkta skapelser av Gud! Men hundar och hästar voro hans älsklingsdjur. En gång hade han köpt en brun hynda för en spottstyver. Om den kunde han också göra en historia, som inte var illa. Hon hette drottning Kristina.

Ett namn, som kunde göra sig vid tillrop. Varför hon fått namnet? Jo, drottning Kristina, guld-

kungens dotter, var en härlig kvinna, och August Snisus ville bevara hennes namn åt eftervärlden på detta sätt. Drottning Kristina (hyndan) ägde ett par djupa, vemodiga ögon, en glänsande päls och ett humör som en liten djävuls. Hon kunde bitas för fem stora murvlar, om de ansatte henne, och folk flög hon också på, när det bar sig, men det fick hon vänja sig av med. Honom själv var hon trogen som guld, och han älskade henne. Allt detta berättade August Snisus med sin lilla lustiga röst, som sjönk och steg och ibland alldeles försvann. Men hans tal var poetens.

Om sig själv för övrigt, sitt liv och de äventyr han mött, talade han föga. Men en och annan gång kunde det skymta fram en äventyrlighet, som han utfört och stoltserade över. Men sanningen i hans tal tvivlade man på, ty hans minne var dåligt, som en gammal mans vanligen är. Och hans fantasi skenade oftast iväg med honom, fast han själv aldrig tappade tråden eller trasslade in sig.

"August Snisus, August Snisus, inte kunde det vara så?" brukade vi ibland avbryta honom med. "Det kan inte vara sant, August Snisus."

"Lilla kyckling", sade han då utan att bli förlagen, "en liten kyckling som du håller mun, när folk talar." Men ville man retas och fortsatte i sina tvivel, kunde August Snisus förlora tålmodighet. Och hans röst sprang upp i falseffen, när han skrek: "Du är så god och tiger, din ovetliga hapanandus!" Det senare var ett uttryck, som var hans eget och som han med förkärlek använde både som smek- och öknamn. Ja, August Snisus hade många ord, som voro hans egna, och som folk gapade inför.

En egendomlighet hos honom var som sagt hans röst. Den blev till en ren lustighet, något som vår Herre måste ha skapat i gott humör, när han skapade August Snisus själv. Ty August Snisus själv, sån han gick och stod bland människans barn, var en jätte till sina kroppsdimensioner. Hög och stor och axelbred ännu som 60-årig gubbe. Och hans ansikte var som Pans själv, skogsguden, som han måste ha varit släkt med i mer än ett avseende.

En hög panna, ett uppstruket hår och ett par stora rödkantade ögon. Lägges härtill ett bockskägg och ett par utstående tänder, så är det lätt att föreställa sig hans utseende. Vi brukade också kalla honom poeten Pan. När han hörde det, log han och sade, att det var inte illa.

Om han hade några släktingar! Ja, aldrig talade han om det, men en dag kom en kvinna till vår gård och frågade efter August Palm. Hon var en lång, ljus kvinna med ett ansikte, som varken var gammalt eller ungt, men det ägde en egendomlig charm, som lockade en, något obestämt, som intet svar gav. Eljest såg hon ut att vara omkring femtio år, och i hennes ögon stod en historia att läsa.

"Ja, vi bjödo henne sitta och förstodo genast, att August Palm inte var någon annan än August Snisus, ty de hade starkt släktycke, de båda. Hon fick veta, det hon ville om brodern. Hela tiden teg hon och lyssnade, slukade varje ord och snyftade till ibland. Hon verkade trött och satt och hängde mot bordskanten, och huvudklädet hade fallit ned på axlarna, så att man riktigt kunde se, hur vackert hennes ansikte var. Håret lockade sig i pannan, och härfaftet var alldeles likt broderns.

När vi slutat satt hon en stund alldeles stilla, och det såg ut, som om hon kämpade mot gråten. Men när hon se'n talade, lät hennes röst kort och bestämd, och den var mjuk och varm tillika.

"När kommer han hit härnäst", undrade hon. Ja, det var inte gott att säga, det kunde bli samma dag och dröja i veckor.

Då bad hon att få stanna som hjälp i huset, sköta ladugården eller vad som helst tills August Snisus kom nästa gång. Så fick hon en bädd i kammaren, och där fick hon också hysa in de palter, hon bar med sig i knytet.

Det var en ovanligt stillsam människa, vi fått att göra med. Hon hade inte mycket att säga på dagen, men säkert är, att hon tänkte så mycket mer. Sina sysslor skötte hon nog, men ibland kunde det visst komma över henne ett svärmod, som gjorde, att hon alldeles glömde bort, vad hon hade för händer. Då satt hon bara och stirrade framför sig med händerna i skötet, och tilltalade man henne då, spratt hon till och såg på en, som om hon trodde, man hade ont i sinnet. Mot barnen var hon alltid vänlig, smekte dem ofta skyggt och hjälpte dem tillrätta. Men de vuxna gick hon helst ur vägen för.

En kväll låg hon och grät på soffan, när jag kom in. Inte häftigt utan stilla och lidelsefullt, i en gråt som gjorde gott för en sjuk själ. När

jag såg henne sådan, ville jag gå utan att hon sett mig, men hon reste sig upp och bad mig stanna.

Och så fick jag hennes historia. Jag minns ännu, att jag då tyckte det var en saga, jag fick höra, en sång, som betog mig, och ändå var innehålllet ett stycke av ett liv, som varit fullt av lidande och ve, en via dolorosa men också ett äventyr, egendomligt för en kvinna.

"När jag föddes var August 10 år. Vem vår far var, visste vi aldrig, men kanske var han en äventyrare, som vi barn sedan blev, ty det måtte vi fått i blodet, vår eviga oro, som gjorde, att vi inte kunde sätta oss fast som andra. Mor berättade oss aldrig något om honom, och vi frågade aldrig, se'n vi en gång förstätt, att det pinade henne. Vi tillbad henne, och hon strävade också för oss sent och tida.

En dag var August försvunnen. Vart visste ingen, och mor sörjde, blev blek och föll av men sade ingenting. Det var, som om hon väntat det, ett öde, som hon inte kunde undgå. Nu sjöng hon inte längre, när hon satt och vävde, och ögonen hennes blev större och svarare för var dag, som gick. Men jag förstod min bror, jag som gick och bar på samma underliga ätt ut till det stora okända som han. Herre Gud! Så många nätter jag vakade, då det brann som svärast inom mig. Jag började hata allt omkring mig, mest stillheten och ron, men om dagen dolde jag det, försökte dölja det, så att inte min vackra och sorgsna mor skulle se, vad som hotade. Och jag, som älskade henne så bottenlöst!

Ja, jag gick jag också, lämnade henne utan ett ord. Gud förlåte mig, syndare, tror ni att en sådan synd nånsin kan förlätas! Men jag kunde inte annat, vet inte, vad det var, som gjorde det. Jo, det måste ha varit ett arv från vår okände far, som jag både hatade och älskade. Vad jag upplevat under alla dessa år! Ah, barn, en människa kan lida så, att det övergår allt förstånd. Jag svalt och frös och for illa under mina oroliga år men kunde inte förmå mig till att stanna nånstans, drevs bara bort av det starka och underliga inom mig. Kan ni tänka er det! En ensam kvinna, som driver omkring utan rast eller ro i nu över 30 år! Var jag varit? Ja, över hela Sverige. I de stora städerna och i de ändlösa skogarna har jag bott ungefär lika länge, bott på landsvägarna, i rännstenen, och kanske nån gång en hygglig människa gett mig husrum och ett mål mat. Tidvis har jag sålt knappar och nålar för att kunna leva, men svälta lärde jag mig, och det kunde gå dagar, då jag inte såg en matbit.

Jag är en gammal kvinna nu, och mina vandringsår är slut. Min mor är död, hon var död när jag kom till vår stuga och främmande människor hade flyttat in. Och nu vill jag möta min bror, som jag inte sett se'n jag var barn. Då jag händelsevis fick höra, att han skulle vara här i trakten gick jag hit. Men såg, tror ni, att en synd, som min kan förlätas? Tror ni att Gud, om han finns, kan ha tålmod med en sådan som jag?"

Hennes röst, som hela tiden flutit stilla och jämn, blev plötsligt ångestfull, och hon såg oroligt på mig. Vad skulle jag säga? Vad visste jag om hur mycken förlåtelse en människa kan få! Men jag måste lugna ögonen framför mig. Och så sade jag i min 17-åriga visdom: "Ingen människa kan synda så mycket, att hon ingen förlåtelse kan få."

"Tror ni, tror ni det!" sade ögonen förhoppningsfullt, men munnen teg.

Och just då hände det besynnerliga, att August Snisus knackade på fönstret. Det blev de vanliga ceremonierna förstås, och därunder ville jag hela tiden berätta nånting om en kvinna, som satt och väntade på honom i kammaren.

Men hur det var, kom jag mig inte för att säga något. Jag sköt honom bara in till henne utan ett ord och stängde dörren.

Det blev tyst därinne, fortfor att vara tyst en lång stund, och när jag sedan öppnade dörren, sutto syskonen därinne och höllo varandras händer. De hade tagit återseendet så lugnt, de hade inte ens gråtit. Men en stor glädje hade skett, det förstod jag.

Så kom det sig, att de trötta vildfåglarne äntligen funno varandra, mänskobarnen av det vandrande släkte, som lever kvar se'n den dag, då den första oroliga själen gick ut att fånga äventyret, som lockade, och som skall leva kvar, så länge längtan bor på jorden.

De äro döda nu, August Snisus och hans syster. Men deras historia lever kvar i den bygd, där de slöto sina ögon för att gå mot det sista, stora äventyret.

Tuppens Zephyr
och Ni köper ingen annan.

Iduns Kokbok
AL
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. - - -
9:de upplagan nu utkommen
Pris kr. 7: - inbunden. - - -

Doktorinnan Hilda Ahnfelt 75 år.

Hilda Ahnfelt, ungdomsporträtt.

DEN 27 OKTOBER FYLLEDE EN AV HELA Stockholm och en god del av Sverige känd dam, doktorinnan Hilda Ahnfelt, 75 år, samtidigt som hennes skapelse, Stockholms Plymfabrik, fyllde 40. Fru Ahnfelt var alltså en kvinna med sin position given när hennes verksamhetsbegär drev henne till en självständig gärning, som varit banbrytande såtillvida som hon var den första här i landet som yrkesmässigt drev förädling av plymer. Som hustru till den kände skriftställaren dr. Ahnfelt, den mångbetrodde utgivaren av Dagens Krönika, åttiotalets roliga och kulturhistoriskt sett mycket intressanta intellektuella tidskrift, är det givet att fru Ahnfelt hade fullt upp av ting att sköta och intressera sig för. Det visar alltså en mindre vanlig vitalitet att jämnsides med husmoders- och värdinneplikterna åstadkomma något i sitt slag så förstklassigt som Stockholms Plymfabrik under hennes ledning blivit.

Intill 1912 styrde fru Ahnfelt ensam sin firma, men detta år överlät hon det egentliga ledareskapet på sin son, utan att hon därför alldeles upphörde att intressera sig för sitt livsverk. — Ännu den dag som i dag är, händer det att fru Ahnfelt får stora sändningar råvaror ner till sitt hem i Skåne, där hon njuter sitt otium cum dignitate, men där hon dock lärt upp fraktens kvinnliga ungdom i det ömfåliga arbetet att syssla med plymer och andra fjädrar.

Det är inte en så liten del av det svenska modets historia under det senare adertonhundratalet som fru Ahnfelt har sett och följt. När hon började sin firma på Norrmalmsgatan 15 var den stockholmska damens dröm en liten plymbuske i kapott hatten och om det var fråga om en dam med en social ställning även en plymsolfjäder, helst svart, att ståta med på hovbalen eller de tre eller fyra tillställningar som under året kunde räknas som vederbörandes fina bjudningar. Litet längre fram, under den tid vi sena tidens barn i vår fåvitsko kort och gott beteckna med nittioalet, var det även brukligt att de välklädda damerna ökade sin dräkts glans med panacher av plymer på både liv och kjol, och då hade fru Ahnfelt en hel del att göra. Fotografierna av den tidens societetsdamer visade att vad fru Ahnfelt gjorde, det gjorde hon bra, men man kan vara ganska säker på att dessa vackra resultat nåddes icke utan både arbete och misräkningar — en sak som dock icke kom kunden vid.

I utlandet har ju sedan över ett sekel det kvinnliga koketteriets fordringar tvingat industrien att specialisera sig på olika spår, där finnas fabriker för 2-färgning, fabriker för alla sorters gester man kan länka sig att en plym kan göra. — Här i Sverige har

Lagerkällaren vid Norra Smedjegatan.

det varit annorlunda, här ha vi bara haft fru Ahnfelt att hålla oss till, och det har varit gott nog det. Men det är givet att förtroendet ibland har varit besvärligt, och av sin utövarinna fordrat en yrkesskicklighet som i sig omfattar alla de olika branscher som kunna innefattas i begreppet plymförädling. Det länder fru Ahnfelt till stor ära att hon försökt att inom en firma sammanfatta alla dessa olika färdigheter. Det kan också numera sägas att det verkligen lyckats hennes firma att tillfredsställa alla berättigade anspråk som kunna förekomma inom facket.

Det är ett ofta hört påstående att hantverket, den rent tekniska yrkesskickligheten icke ligger för oss kvinnor.

Tillåt mig säga: Nonsense! Den ligger alldeles utmärkt för oss! och beviset finns i en hel massa av de svenska kvinnornas verksamhetsfält, bland andra i doktorinnan Hilda Ahnfelts. Hon har i Stockholms Plymfabrik skapat en för oss ny yrkesgren, hon har med omutlig redlighet höjt den till full fackkunnet, och hon har kunnat överlämna en fullt färdig och kraftig industri, sysselsättande ett femtiotal arbetare, till sin son att fortsätta traditionerna med.

Det är enbart att beklaga att det är få sjuttioåriga damer i vårt land som kunna visa på maken till gärning. Men fru Ahnfelt är att gratulera på sin hedersdag!

GWEN.

Plymfabriken i huset längst till höger vid Stureplan på 1870-talet.

Tvättnings- och färgningsrummet.

Luntnakargatan 18, där plymfabriken hade sitt första hem.

Om dockor och om nya svenska dockor.

En tedocka av E. Nerman.

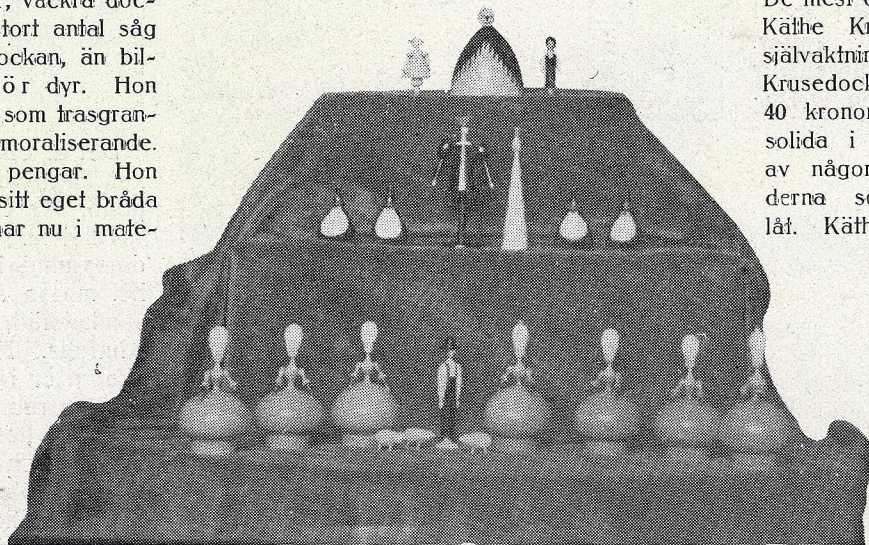

Vaxdockor.

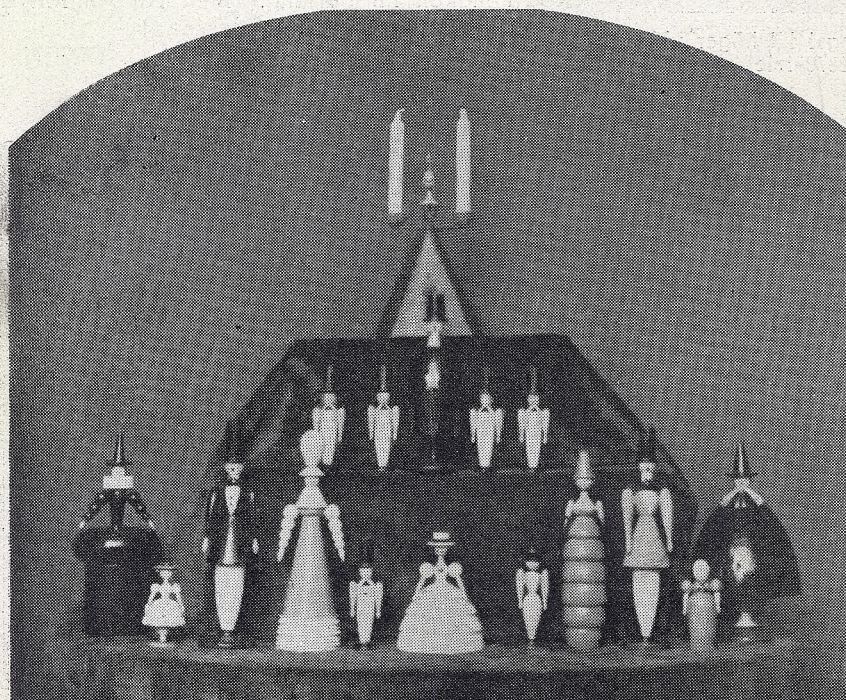
MINA VANNER FRÅN LONDON SKULLE RESA hem igen och jag ville skicka något roligt och vackert med hem till deras lilla Cynthia, fem år gammal. Naturligtvis skulle det bli en docka, men en svensk docka. Och så gick jag ur bod och i bod och sökte efter den svenska dockan, men — — var fanns den? Jag lärde emellertid känna en stor del av Stockholms dockvärld, — bra dockor, dåliga dockor, vackra dockor, rysliga dockor. Ofta och i stort antal såg jag den demoraliserande dockan, än billig, än dyr, men i båda fallen för dyr. Hon är demoraliserande på samma sätt som trasgranna konfektionsdamkläder är demoraliserande. Hon betyder tanklöst utkastade pengar. Hon provocerar slarv och vanvård och sitt eget bråda slut på sophögen. Den billigare har nu i materialbristens tid en skräpigare utstyrsel än någonsin, kjolar av pappersserviett med simplaste spetskanter pålimmade i kanten, granna tygklutar med gullpappersbårder. Den kostar kanske kr. 1:75. Den dyrare står i 80 kr. och är icke desto mindre lika demoraliserande. Den har oftast en förfärlig himmelsblå sidenstass i Grönköpingsfantastik, en himmels-

blå hatt med fjäderruska över celluloidlockarna. Den billiga köps väl av eftergivna och kortfänkta mammor, som tro att de äro sparsamma, den dy-

rare köps kanske av någon rik farbror, som varken förstår barn, dockor eller sidenklänningar. Dockan som mindervärdig massvara måtte vara outförlig. Vanligen har den tyskt fabriksmärke. Och ändå är det i Tyskland och Österrike, som docktillverkningen på sista åren blivit till ett verkligt goft konsthandverk eller -industri med tillämpning av grundvillkoren kvalitet och smak. De mest omtyckta av de tyska dockorna äro nog Käthe Krusedockorna. Ingen dockhandel med självaktning här i staden är utan en samling Käthe Krusedockor. De äro inte billiga, kosta omkring 40 kronor, men de äro värda att betalas goft, solida i högsta grad, ansikten äro på väv av någon hållbar färg eller pasta och kläderna solida och ordentliga, ingen grannlåt. Käthe Kruse, som är lycklig mamma till 5 barn, säger om sina dockor att hon har bara en medveten avsikt med dem: att barnen hålla riktigt av dem. Hon bryr sig föga om stilisering, dekor, avsiktlig konstnärlighet. Hon framställer helt realistiska individualiserade små dockbarn. Var och en har sitt eget ansikte, som man inte förbländar med de andras, allvarliga och troskyldiga ansikten, lifet fun-

Häxan, Hans och Greta, Svanevit, Per Svinherde, Nermandockor.

Lustiga familjerna. Nermandockor.

Två Käthe Krusedockor och en japanska från 'Tre rosor'.

Men var får Cynthia sin svenska docka?

Jo, jag har funnit den i ett stort nytt dockskåp, som i dessa dagar för första gången slår upp dörrarna och rymmer mängder av vackra, roliga, svenska dockor. Dockskåpet är en originell anordnad utställning i Strandvägen 7 av Nermandockor. Den blir starten för ett nytt svenskt konsthandverk: dockor komponerade av en svensk konstnär, med kända svenska motiv ur saga och historia, helf och hållet av svenskt material.

Lisa Ekström är initiativtagaren till företaget, dess organisatör och finansiella ledare. Ejnar Nerman gör modellerna. Fru Kajsa Nerman har en specialitet om hand: tedockorna och deras toaletter i krinolin, rococo- eller ballerinakjol. Det är dockor av trä, svarvade med målade ansikten och kläder. Inom parentes, varför finns det så litet dockor i detta tacksamma och fåliga material? Under mina vandringar i dockbodarna hittade jag en, säger en, liten bortglömd trädocka av tyskt ursprung. Den docktypen blir talrikast representerad på utställningen. Men det kommer också dockor av tyg och av vax, av filt och av papp. Och vilken variation av dockpersonligheter! Dockbabyn som var och en får ge sitt eget favoritnamn, och sagofigurer, som

Hans och Greta och häxan, Per Svinaherde och Prinsessan Snövit, Prinsen och Dvärgarna, karaktärsdockor från olika tider, som Familjen Dardanell, Prosten och läsgossarna, Rococoherrskapet med betjänarna och sjuglasvagnen och andra "Lustiga Familjer". Ja titta bara på bilderna. Allesammans, tedockan, mamsell Marie, Luciadockan med ljusen och sagodockorna och folkdräktsdockorna ha den touche av humor, fyndighet och konstnärlig förenkling som är karaktäristisk för Ejnar Nerman. Och de visa den lätta och stilriktiga hanteringen av materialet, enkelt eller dyrbart, som är grundbetingelsen för en riktigt bra docka. Nu vet jag att inte en utan en hel familj Nermandockor blir Cynthias julklapp från Sverige.

IDA BUERGEL GOODWIN.

Hans nåds testamente.

dersamma eller förlägna i blicken, de vinna ens hjärta, det är säkert. Men var är min svenska docka? — Ja så, en nationaldocka, säger fröken bakom disken glatt tillmötesgående när hon hör min numera som ett hopplöst proforma upprepa-de fråga efter en svensk docka. Nu kommer nationaldockan, den oundvikliga Rättvikskullan med toppmössan och det tvärrandiga förklädet, och dalmasen. Båda två äro solitt och bra nog klädda, kostymhistoriskt sett. Men varför äro de så illa tråkiga? För det första därför, att det tröskas evinnerligen med Rättvik och Leksand, som om det inte finnes andra allmogedrakter att leta fram. Vidare är det något tantaktigt, knäpigt och ängsligt detaljrikt i dräkten som imiterar stort folks, ingen schwung, ingen förmåga att konstnärligt förenkla dräktens detaljer och därmed föröka helhetsverkan. Och det värsta, under toppmössan sitter samma knollriga stjärrande rödmosiga dockhuvud av fabriksstyp som finns i alla butikslager i all världens städer.

Till slut glömde jag Cynthia och roade mig att se på dockor för stort folk: Münchner-tedockor i Biedermeierstil och Lotte Pritzeldockor, dekadenta och fascinerande som Aubrey Beardsleys teckningar. Lotte Pritzel, som jag tror bor i München, modellerar sina dockor i vax, utdragna, förvuxna, spröda i formen, klär dem gärna i rococoperuk, Watteaukappor och moln av spetsar, ger dem modernt expressiva ansikten eller rättare en antydning till ansikte. Med allt raffinemang äro de dockor, ha dockans stela högdragenhet och tafatta charm. Det är grundbetingelsen för den konstnärligt värdefulla dockan att man inte går miste om detta lustiga "make believe": en människoliknande figur och på samma gång bara ett stycke trä, en bit vax eller filt eller papp. Blir materialet för noggrant genomarbetat, då uppstår en statyett, en träskulptur, en målning, möjligen en god konstsak, — men en god docka är det inte. På Leipzigermässan i våras beundrades mycket en serie nya dockor utförda i papper. De voro charmanta i färg, teckning, rörelse, dessa spelande pierroter eller springande slavar eller svävande dansöser, men de voro för mycket utarbetade. Man glömde, nej, man fick aldrig den naiva fröjden för sin fantasi att se hur en bit papper tog form av en docka. Man såg en målad figur liksom en detalj ur en modernistisk tavla — inte en docka!

Bilder ur filmen "Hans nåds testamente", efter Hjalmar Bergmans berättelse, som i dagarna har sin premiär på Röda Kvarn. Av de medverkande må nämnas dr Karl Mantzius från Köpenhamn, fru Augusta Lindberg och hr Carl Brovalius från Dramatiska teatern samt hr Victor Sjöström, vilken även iscensatt det muntra stycket, som inspelats på det historiska Tyresö i Södertörn.

Hos Flanders Österling, Svenska Akademiens yngste. Ett nytt hem och en ny gärning.

1. Exteriör av villan vid Appelviken.
2. Författaren Anders Österling och fru Greta Österling med

ANDERS ÖSTERLING ÄR SKÅNING — därom har han i sin diktning lämnat subtilare och i själva verket också mäktigare vittnesbörd än någon kyrkoboks fakta kunna ge. När han för en tid sedan med sin familj flyttade från Lund till Stockholm för att bekvämare kunna öva sin nya gärning som litterär kritiker i Svenska Dagbladet, var det väl också hans mening, att uppehållet här skulle vara blott en tid. Genom invalet i Svenska Akademien, som kom som en överraskning för honom själv och en överraskning, och en glad sådan, för många — detta sista förvisso blott på grund av hans levnadsårs ringa antal och ej med tanke på vad de åren givit vår diktning och odling — har han nu fastare bundits vid Stockholm. I Nobelkommittén väntar honom väl nu en annan

och ännu mer omfattande gärning; och så dröjer det nog länge, innan han och hans fru resa "hem" igen — "hem", ty för dem är detta alljämt den lilla staden med de många små trädgårdarna, de lummiga lindalléerna och den vida utsikten över slätten.
— Se här, säga diktaren och hans fru, när vi stå där ute i det nya diktarhemmet i Appelviken, för vilket inom parentes sagt Svenska Dagbladet är hyresvärd, det är bara tallar och knallar runt omkring här, inte den vida horisonten som i Skåne ...
Men i diktarens arbetsrum högst uppe i tornet är förvisso ett sådant stycke hem, som anden skapar sig oberoende av orten och landet. Det ligger ovan furornas toppar och i avskild ro. Förutom några erinringar om främmande länder och om andra andens världar — en Paul Verlaine-mask,

köpt för en 50-centime av en gatuförsäljare i Paris, en persisk vävnad, ett par bilder med Shakespeare-scener — finns här böcker, böcker, som på sina hyllor läcka väggarna och vilkas milda ande talar i tystnaden till den själ, som vill lyssna.

Allehanda litteraturer äro här representerade, och på bordet ligga en Péguys samlade verk bredvid en biografi över Wordsworth.

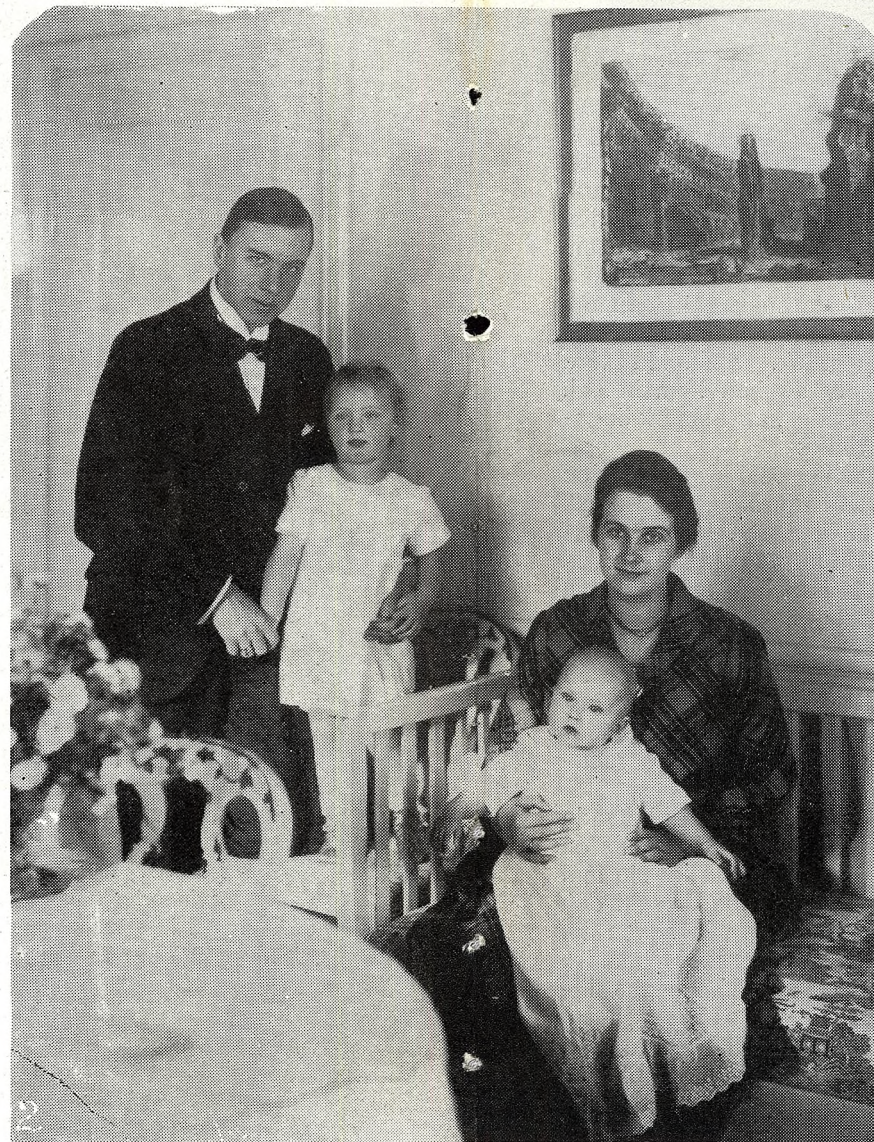
— I min verksamhet som kritiker har jag ju, säger diktaren på vår fråga, sökt draga in också utländsk, och på sista tiden särskilt engelsk litteratur — man vill ju gärna göra horisonten ej för trång. Det är f. ö. påfallande, så ivrigt folk nu för tiden börjat läsa just engelsk litteratur. I mitt tycke ligger det en viss frolöshet i det där — det är, som om

den blomstrar. Men det är väl överallt på samma sätt: det är så många olika omständigheter, som skola till för att ett stort konstverk skall kunna uppstå, och i vår tid äro betingelserna för god konst skapande överallt förringade och försämrade.

— Betingelserna?

Anders Österling, vars egna verk synas helt tillkomna i en värld ovan alla små ömkliga "betingelser", ovan dygnets tillfälligheter och livskampens mödor, dröjer ett ögonblick, och så tillägger han:

— Ja, man behöver bara tänka på en sådan yttre sida som det rent ekonomiska: inte många har väl numer lust att sätta sig ner och skriva en bok, när han på tusen andra sätt kan förljana sitt bröd bättre och lättare. Och vidare t. ex. denna allmänna

deras barn.
3. Arbetsrummet.
4. Dagligrummet.
5. Matsalen.
O. Ellqvist foto.

— Lund, säger diktaren i förbigående, man hade där nere lika mycket som här den känslan att vara mitt inne i tidens andliga liv. Och där nere var Italien den där "romantiska horisonten", man behöver; här uppe förflyttas den, man kommer längre bort ...

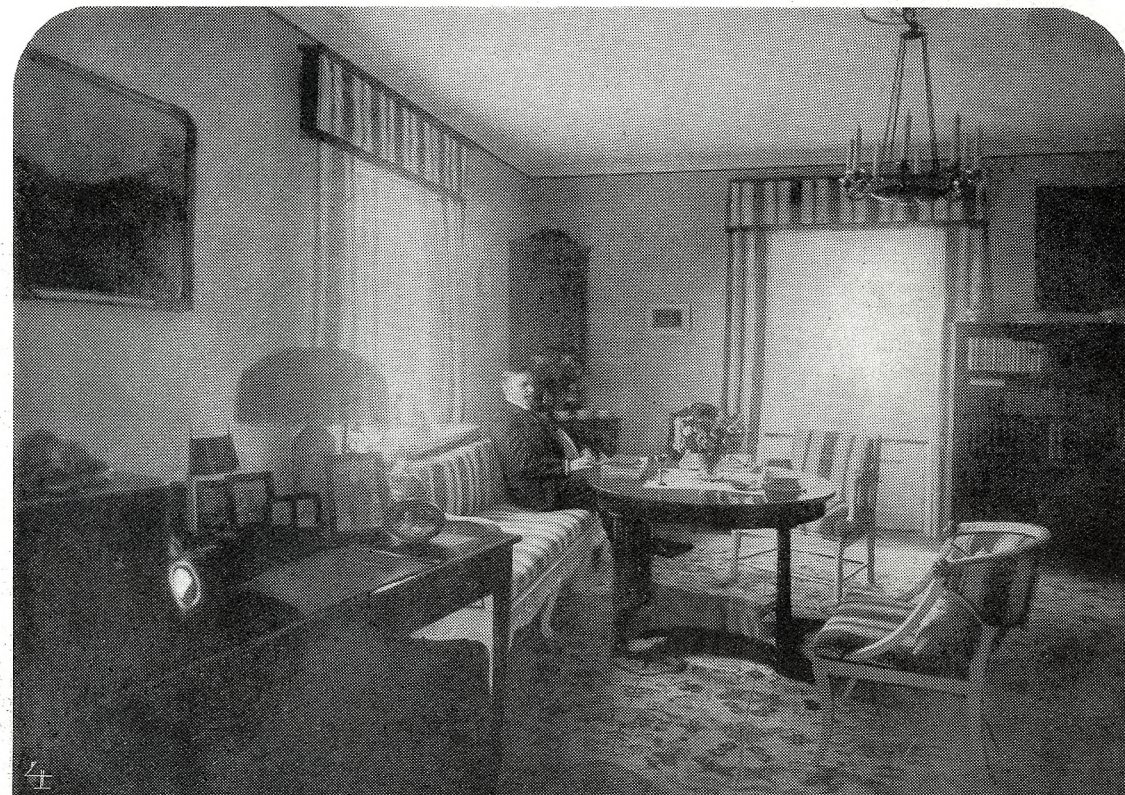
I den i ljusa, glada färger hållna matsalen, vars väggar dekorerats av fru Österlings syster, fru Christian Günther, bidar tåligt framför kameran lilla Ingrid, två och ett halvt år gammal, ännu omedveten om att hon vandrat rakt in i en sin pappas dikt, skälmsk och teende och en liten barnsligt välvis härskarinna. Och i sin mammas knä sitter Karin, halvårsgammal, född just på sin pappas trettiofemårsdag och till på köpet söndagsbarn — om detta sista fört med sig, att hon ser även det för oss andra osynliga

lämnas osagt, men nog tyckas de pigga barnägonen se ovanligt mycket för att vara bara en halvårs ...

Må det förlåtas, att vi uppehålla oss så länge vid diktarbeets kvittrande minsta i samband med en så allvarlig händelse som ett inval i Svenska Akademien; men ett är ju säkert: att ingen av de förordnadsvärda Akademiemöterna har så pass unga ättlingar, (och väl inte heller så mycken grönskande gröda på den litterära åkern), medan däremot de flesta mycket väl skulle kunna ha en son av Anders Österlings ålder.

Den lilla idyll, vår fotograf låtit oss få med här, må väl därför ha sitt berättigande som illustration till en sida i den stora "Idyllernas bok", som livet själv här har skapat åt diktaren.

E. TH.

folk inte längre ens tyckte det vore lönt att läsa vad Tyskland har att bjuda.

— Men skall det då månne komma något nytt fram i Tyskland?

— Det skall nog det — så småningom. Men ännu så länge är där något så kaotiskt i vad dessa unga revolutionära frambringa — och diktaren väger i handen en av de där kalendrarna "Vom jüngsten Tag", i vars tillformel vordna namn de unga samlats och tagit som den ende värdige bland de äldre med sig Heinrich Mann. — Det är kanske så, att dessa unga skola liksom frambringa myllan för en kommande gröda, tillägger han.

— Men befinna vi oss inte också i Sverige i en litterär vågdal?

— Ahjo, vi göra väl det, och inte minst inom den yngre lyriken tycker jag vi ha det fattigt i jämförelse med t. ex. Danmark, där

nervositet — alla ha ju känning av tidens nervspänning, arbetarhustrur och vem man talar med. Men är det alltså inte mycket en god konst, som kan uppstå, så grips man ju av så mycket större beundran inför det, som verkliga kommer — som stode man då inför något rent av mirakulöst. — — —

Nu hörs ett svagt kvittr från barnkammaren inunder — en liten påminnelse från den värld där nere, som ligger närmare jordens grund och ger diktaren det jordiska ro och kraft. De små ha vaknat, färdiga att komma inför fotografens kamera, och vi gå ner i det vackra hem, varpå den älskvärda och charmanta värdinnan, fru Greta Österling, satt sin prägel. Här finns bland mycket nytt gamla vackra möbler och tavlor; på ena väggen en gammal venetianare och mitt emot en Kumliensk Lundastämning ...

Löftets land.

Berättelse av HILDUR DIXELIUS-BRETTNER.

(Forts. fr. n:r 42).

DE SAGO STOROGDA EMOT HENNE där hon kom i dörren. Men Sara Alelia räckte dem blott var och en handen och sade att hon skulle göra en resa. Hennes ansikte var vitt innanför den mörka ylleduken, som det varit den sista tiden, ladugårdspigan började gråta och strök ögonen mot linygsärmen. Men Sara Alelia började tala med henne om de två förejulskorna, vilken kalv som skulle sättas med och vilken som skulle slaktas. Hon talade om fårklippningen, och att uller skulle spinnas och tvinnas fyrtrådig till vad-malsvarpen, men att kyrkvaktaren skulle ha två skålpund hälften svart och hälften vit, för det besvär han haft för begravingen. Köksan, som led av fallandesot och som de endast hade i tjänst av barmhärtighet, förmanade hon att ligga de dagar hon kände av huvudvärken, det förebådade alltid anfallen och Sara Alelia hade alltid haft oro för att den olyckliga en gång skulle ramla in i elden, då hon stod vid spisel i sina sysslor. Så talade hon om slakten och ljusstöpningen, om hon inte skulle komma hem i tid före julen — det skulle stöpas för ka-

pellet också och man finge inte glömma stor-ljusen för armstakarna.

Men drängen hade gått ut och nu kom han in och sade, att hästen var framme. Sara Alelia räckte pigorna än en gång handen och bad dem sköta väl om sig. Så gick hon. I förstugan tog hon matsäcksskrinet, som hon packat föregående kväll.

Risslan var stor och bred och väl bäddad med hö och renhudar och fällar, ehuru det ju ännu icke var någon kyla.

Det var det första slädföret. Här och där gnisslade medarna mot vägens stenar, men det låg snö i luften som helt visst skulle hjälpa upp föret. Då de lämnade gården, slöt Sara Alelia ögonen och det var som om ansiktet blivit än vitare.

Drängen var tillsagd, att det skulle köras upp till lappskolan och vek av dit uppåt. Det lyste i köksfönstret av elden från spisel och Sara Alelia såg Norenienus sitta färdklädd men skrivande vid fönsterbordet. Bredvid honom stod en lappklädd man, den Sara Alelia förstod vara Norenienus' vicarius, stipendiaten Joel Sahlén.

Sara Alelia sände in drängen att säga Norenienus att skjuts väntade. Hon såg Norenienus plocka samman sina papper och i nästa ögonblick kom han ut. Han var vid strålände humör. Dessa sörlandsfärder var, i an-

seende till höga vederbörandes onåd, som han därmed ådrog sig eller ökade, det dyrt betalda saltet i hans liv.

Tomhant som han kom, steg han upp i risslan. Då kom hans vicarius ut på trappan. Sara Alelias bleka kinder överdrogos av en svag rodnad. Joel Sahlén hade en gång jagat ripor med Lars Magnus Görling uppe på fjället och på morgonen, sedan de sovilt ett par timmar, efter vad Lars Magnus Görling berättat, frågat vad han drömt, då han tre gånger i sömnen högt ropat prästfruns namn.

Men Joel Sahlén kom fram till risslan och sade lågmält något till Norenienus. Sara Alelia hörde, att det var fråga om penningar och arvode. Norenienus klappade sin vicarius på axeln.

"Patience betyder tålmod, min vän."
Så gav han drängen tecken att köra.

Och risslan susade i väg ned mot älven medan nattens sista stjärnor slocknade över horisonten.

VII.

Det var på Nordmalings gästgivaregård i södra Västerbotten. Norenienus och Sara Alelia hade spisat av matsäcken i förstugukammaren. Då de kommo in i salen för att bekomma det kaffe de beställt, stod fänrik David Thuné och värmde sig framför elden i spisel. Denne, som varit anställd som page vid hovet, var systerson till prosten i Skellefteå, hos vilken Norenienus råkat honom och hade han då varit föremål för den unge mannens överlägsna gäck. Sannolikt ville han nu taga hämnd, ty då han kom in och blev varse fänriken, sade han anmärkningsvärt högt till Sara Alelia:

"Här tyckes intet fattas oss, kaffe, service och" — han visade mot fänriken, "en page", han sköt fram en stol åt Sara Alelia och visade åt fänriken att taga plats bakom.

Den unge mannen snodde sig harmfult om mot elden och ämnade i nästa ögonblick lämna rummet, då Sara Alelias vackra ögon tycktes kyla av hans harm. Han tvekade ett ögonblick, så gick han fram till Norenienus, hälsade hövitsk, kallade honom herr pastor och bad att få bli presenterad för hans vackra resällskap.

Men då fänriken galant och hövitsk hälsade Sara Alelia, överdrogos hennes kinder av en brännande rodnad och ögonen sökte sig mot golvet. Hon kände sig värd allas förakt och det skeva i hennes ställning var henne till ständig plåga. Men fänriken sköt fram tre stolar till elden, att de skulle tillsammans tillbringa väntetiden. Fänriken var stadd på resa till Sundsvall och hade att motse häst fram mot kvällen. Men där de sutto märkte Sara Alelia en stor reva på ärmen av fänrikens blå klädesjacka, den var klumpigt hopträcklad, sannolikt av någon piga på gästgivaregården. Då det plågade henne att deltaga i samtale, då fänrikens ögon alltför ofta sökte hennes, bad hon att få bota hans jacka medan de väntade. Fänriken gjorde galanta invändningar, men Sara Alelia gick ut och hämtade sin sydning, som hon hade i sälskinnsväskan, då hon kom in hade fänriken avtagit sin jacka, som han räckte henne under många ursäkter och compliment. Så sutto de framför elden. Men då Sara Alelia en gång vände på jackan, föll en liten tingest från någon av dess fickor till golvet. Den var mest lika ett litet sigill av matt silver. Fänriken tog muntert upp den, han sade att den var en amulett och han bar den ständigt, den skulle skänka framgång i kärlek, förklarade han och skrattade. Den hade i tio år burits av en av hans vänner, villkens högst avundsvärda lott var att ständigt få plocka rosor från de skönaste kvinnoläpparna, och

HYLINS PARFYM I PULVER

"GLOIRE"

bör ej förväxlas med puder. Hylins parfym i pulver är nämligen koncentrerad parfym i pulverform framsköld enligt av oss uppfunnet förfaringsätt. En ask av detta pulver innehåller mera koncentrerad parfym än en flaskas flytande parfym till samma pris.

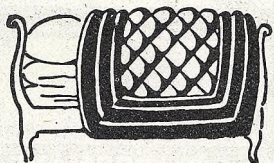
Hylins parfym i pulver möjliggör även i motsats till flytande parfym en genomgående diskret parfymering av kläder, hud och hår. Allt kan parfymas med "Gloire" parfym i pulver. Lämnar i några fläckar å ömtåliga vävnader.

"Gloire" parfym i pulver (odeur "La Couronne", Liljekonvalj och Syrén) utmärker sig för en utsökt fin och varaktig doft och är den eleganta världens parfym par préférence.

Till salu i alla parfymaffärer. Pris Kronor 3: — per ask.

Hylin & C:os Fabriks-Aktiebolag, Stockholm.

**DUN
TÄCKEN**

Högsta komfort.

Idealet för all säng-
beklädning.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
SPECIALFABRIK - VINSLÖV.

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

STEINWAY
Ensmågentur, Steinway & Sons
Lundborgs Pianomagasinet
Jakobbergsgatan 38, Stockholm.

GAHNS

**AKTA
ASEPTINTVÅL**

renaste och bästa hushållstvål.

Guldmedalj i Stockholm 1897.

VITRUMS
FERROL

är det kraftigast aptitgi-
vande och mest stärkande
av alla moderna organiska
järnpreparat. Synnerligen
lättsmält föredrages det av
den ömtåligaste mage. Vid
blodbrist och svaghet av
största verkan. Dess angenä-
ma smak gör att det med
lätthet tages av såväl barn
som vuxna.

Tillverkas å

**APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM**
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Finnes å alla apotek.

han nämnde vännens namn, Lars Magnus Görling, och frågade efter hans far, som skulle vara vistandes någonsfädes i Västerbotten.

Sara Alelia gjorde ingen rörelse där hon satt. Men Norenienus såg huru nålen blev stannande i klädet, som om hennes hand stelnat. Då fänriken, där han satt grensle över stolen, indiskret började berätta galanta historier om sin vän, snörptes Norenienus' mun och ögon samman i det uttryck av högggradigt misshag, som alltid plägade åtföljas av handling, han resle sig och hejdande den muntert skratande fänriken mitt i en historia, tog han honom vid örat.

"Hovluft och hovmannaseder passa inte för oss fattiga lapphundar — skulle herr Pagen vilja affectera en fattig lappmans begäran och följa med ut."

Fänriken såg förbluffad på Norenienus, men denne tvingade honom med allt kraftigare tag i hans öra att stiga upp. Men nu fälde fänrikens krigsmannaära ej mera, han slet sig lös och blossande röd tog han ställning en garde, men Norenienus var för sina år ovanligt stark och därtill smidig som en lapp, han kom snabbt den lilla fänriken in på livet och tog honom under armen och var i nästa ögonblick ute med honom genom dörren. Från förstugan hörde Sara Alelia buller och huru fänriken ursinnig smädade Norenienus med uttryck som stackare och försupen präst.

Men Norenienus kom till synes alldeles lugn tillbaka in i salen och tog fänrikens jacka och kastade den ut genom dörren. Så slog han dörren i lås och gick tillbaka till Sara Alelia, där hon satt och stirrade in i elden.

"Olika skinn och olika sinn — vita hästar och ljusblå." Han satte sig lugnt på stolen.

Men Sara Alelia satt frånvarande och som lamslagen. Norenienus såg in i elden några ögonblick. Så lyfte han fingret:

"Som att lägga en pung med ädla stenar på ett stenröse, så är att giva tro åt en dåres tal."

I detsamma bultade det kraftigt på dörren. Det var gästgivaren som fordrade att få komma in. Han fordrade redogörelse av Norenienus för vad som förefallit.

Norenienus tog den myndige gästgivaren lugnt vid armen och förde honom fram till fönstret där halvmånen klar syntes lysa genom höstmörkret.

"Spörj mig då den där blir full, min vän, jag kostar nämligen pr vicka aldrig mer än tio ord på en page och tjugo på en kammarjunkare."

Så lämnade han gästgivaren vid fönstret och gick ut och sade till om hästen.

VIII.

Väl visste Sara Alelia, att hon som Samuel Unei änka överallt i prästgårdarna skulle ha blivit väl mottagen, men då Norenienus under deras färd gästade dessa, skildes hon i känslan av sin stora ovärdighet alltid ifrån honom.

Nu hade de hunnit till Själevads socken i Ångermanland. Det var i skymningen de hunno fram till prästgården, som låg intill landsvägen. Luften var mild och snön föll tät i stora våta flingor. Norenienus gav Sara Alelia anvisning på gästgivaregården, som låg vid pass tio minuters väg längre fram på en backe till höger. Så hälsade han henne med en gest med handen och gick så in mot prästgården.

Sara Alelia fortsatte, men hon hade ej gått långt förrän Norenienus gick vid hennes sida. Han syntes förtretad och då hon frågade honom varföre besöket blivit så kort, svarade han endast:

"Där luktade Örnberg."

Örnberg var kyrkoherde i Arjeploug och hade en tid varit Norenienus' förman, då denne varit förordnad som komministers vicarius i

Pröva

**SALAM-
TABLETTEN**

vid hals- och bröst-
åkommor.

Förordad av Prof. C. B. Mesterton.

Pris 50 öre.

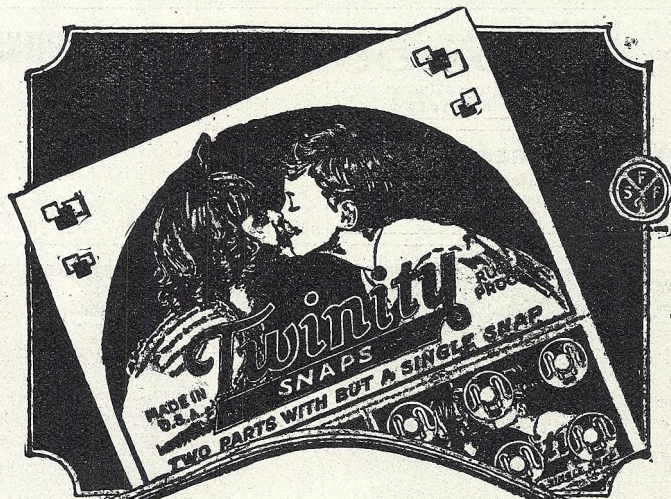
VIKING-KRÄMEN

ger högsta glans med minsta arbete. Den smetar och klippar ej som andra putsmedel och efterlämnar ingen tjock, hårdnande, läderförstörande beläggning utan utbreder sig ytterst tunt, varigenom lädrets struktur och smidighet bevaras. Viking-krämens fullt vetenskapliga, för lädrets konservering och vård avpassade sammansättning förhöjer väsentligt skodonens hållbarhet.

Tillverkare:

Industriaktiebolaget VIKING, Örebro

Kunglig Hovleverantör

**NYA OCH BÄTTRE TRYCKKNAPPAR
FRÅN NORDAMERIKAS FÖRENADE STATER**

TWINITY härstammar från Nordamerika. Den kommer att vinna Eder ynnest därför att TWINITY betjänar Eder bättre än någon annan.

TWINITY har en evinnerlig fjäder som håller fast till Eder fingeröppnar densamma. TWINITY förändrar aldrig sin originala glans; alltid ny och glänsande som en ny slant. Ar garanterad att inte förlora glansen. Ar så flat att inte strykjärn eller vridmaskin kan krossa en TWINITY. Kanterna äro mästarekapligt prässade vilket förhindrar träderna eller tyget från att skadas.

TWINITY tryckknappar levereras på anslående färglagda kortor. Där är sex storlekar — i svart och vitt — en passande storlek att användas för alla tyger.

Försök TWINITY tryckknappar — Om Eder handlare handels-
evis inte har dem på lager så skicka hans namn på samma gång som Ni inneslutar en dollar, endera i Postanslag eller Bankväxel, och vi skola sända Eder, postarvode betalt, fyra kortor (144 tryckknappar) i svart och vitt.

FEDERAL SNAP FASTENER CORPORATION
25-29 West 31st Street Dept. SI New York
Kabel adress: Effesefco Newyork All codes

Å VÅR AVD. FÖR

DAM-KONFEKTION

nu inkommit stort urval av

DRÄKTER,
KAPPOR,
ULSTRAR
&
PÄLSAR
SAMT
PÄLSGARNITYR

PAUL U. BERGSTRÖMS A/B

74 DROTTNINGGATAN 74

MUSTAD'S VÄXT-MARGARIN

BEGÄR HÖGSTA MÄRKET:

MUSTADS
"BÄSTA-VÄXT"

En plats-annons uti
läses i övern
Vermlands-Tidningen
Vermlandshem.

10,000

Länets enda dagliga tidning.
Huvudkontor: Karlstad.

Vasa Fotomagasin A.-B.

Göteborg

köper, säljer och byter begagnade
kameror m. m. Tillskriv oss. Tel. 13673

Bästa ingredienser

vid småbak förtjäna bli
behandlade med bästa
jäsningsmedlet. Gooda-
Jästmjöl är bäst och på-
litligast.

Säljes överallt i burkar å
25, 50 och 75 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

Bacillernas förgörande är hälsa!

Renlighet är bacillernas död. Det bästa rengöringsmedlet är det bacilldödande tvättextraktet »Solidar».

Tvätta med en lösning av »Solidar» såväl golv som panelingar, fönster, möbler, kort sagt alla föremål i rummet, som äro åtkomliga, och det allra bästa resultatet vinnes. Bacillerna gå därmed sin undergång till mötes, och rummet blir hälsosamt att bebo. Efter varje sjukdomsfall bör därför »Solidar» användas, men icke blott efter sjukdomsfall utan även annars, ty därigenom bevaras hälsan. Följ bruksanvisningen, som medföljer varje paket.

SOLIDAR

hans församling. Till alla dem som stått eller stodo i förmans ställning till honom hyste Norenus ett vasst agg.

"De löpa före mig som glupande ulvar", mumlade han där han nu gick. Men de hörde springande steg bakom sig, det var prästgårdens herre, den unge kyrkoherden, som skrattande hejdade Norenus, försäkrande, att Ornberg just stod färdig att avresa — ja, att han redan åkt från gården norrut. Då han hörde, att Sara Alelia var Samuel Unæus unga änka ville han ej veta av annat än att även hon skulle gästa prästgården. Hennes invändningar hjälpte till intet, och för att ej uppväcka alltför stor undran följde hon med.

De hade suttit en stund i prästgårdens sal och undfagnats med kaffe, då prästfrun, som ett ögonblick avlägsnat sig, kom in och sade, att de hade en gammal tjänarinna, som varit i tjänst i Sara Alelias hem i hennes spädaste år. Nu låg hon lam i förslugukammaren, men ville Sara Alelia gå ut och hälsa på henne, skulle hon göra den gamla en stor glädje.

Sara Alelia följde prästfrun. De gingo över förstugan och in i kammaren. Från rummets bortersta hörn, där en liten tranlampas brann, såg ett egendomligt ansikte emot Sara Alelia, som väckte dunkla minnesbilder från hennes tidigaste år.

Den gamla satt i sängen stödd av kuddar. Ett kort grått hår hängde stripigt kring hennes huvud, men i det vissnade ansiktet brann ett par stora gråblå ögon med sällsynt liv och glans. Hon räckte båda händerna mot Sara Alelia, också det med förvånande liv och känsla och då hon talade var rösten klar och full av uttryck.

"Nu får Anna tala om gamla tider", sade prästfrun nickande, då hon gick i dörren.

Den gamla hade visat Sara Alelia att taga plats på sängkanten, hon hade tagit hennes hand mellan sina båda och ögonen brunno av liv och intresse.

"Herrans vägar äro underliga. Då jag hörde att din man Samuel Unæus var död tänkte jag: det är nu hon skall akta sig, det är nu livet börjar för henne.

"Ja, ja, så tänkte jag", nickade hon och mötte fast Sara Alelias förvånade ögon, "det är nu hon skall akta sig för kärleken, den där kärleken som finn-Olina spådde henne. Jag visste att du vuxit upp till en vacker kvinna och att du var i männens tycke. Då jag hörde att din gamle man var död, satt jag här och önskade att jag kunde varna dig. Men huru skulle jag råka dig — och så fördes du rakt in i min kammare."

Sara Alelia satt blek på sängkanten.

"Vem var finn-Olina och vad var hennes spådom?" frågade hon stilla utan att lyfta ögonen.

Den gamla lade sin hand på hennes axel.

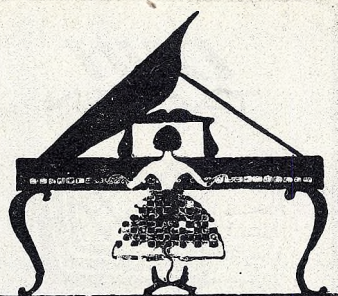
"Du är född den 14:de december — är du inte det?" frågade hon alltjämt med handen på hennes axel och seende henne fast i ögonen.

"Dagen förut kom Olina. Hon var en finnkäring som denna årsens tid brukade komma drivande nedåt bygden för att stå bi vid grisslakten i gårdarna. Nu hade hon hört att det skulle slaktas i prästgården den fjortonde och fast där fanns folk nog fick hon stanna.

Men den fjortonde på middagen, en kvart över tolv, föddes du. Du var inte väntad förrän närmare julen. Men det var stor glädje; som du vet, skänktes du dina föräldrar efter ett sjuårigt barnlöst äktenskap.

Men på kvällen uppdagades det, att Olina undansluckit ett stort stycke av det fetaste sidfläsket, det hon gömt i snön nedanför häbbret.

Din far, som var snar till vrede, men också lika snar att förlåta, jagade iväg henne från gården. Jag kan i denna stund se, då han jagade henne uppför backen från bryggstu-

A.B. FÖREADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG

Flyglar, Pianon, Orglar från landets
förnämsta fabriker. Försäljnings-
magasin: Stockholm: Drottningg.
28, Göteborg: Arkaden, Malmö:
Österg. 28, Norrköping: Drott-
ningg. 16, Gävle: N:ra Kungsg. 26.

ETT TE MED HÄRLIG AROM

AITKEN MELROSE TE

DEN MODERNA
SYMASKINEN

Birgitta-broschen,

(Vadstena minnessmycken)

säljes inom Stockholm hos **Beives Juv-
affär, Kungsgatan 51.** Till landsorten
hos Juv. **Ernst Hultquist, Tegnerlundens
4,** Stockholm, varifrån illustr. priskort
och **Birgittabroschyr** tillsändas kost-
nadsfritt.

"Skriv snart!"

Använd till korrespondensen

"PAKO" BREVASKAR

innehållande papper och kuvert i
smakfull utstyrelse och alla pris-
lägen. Ingenting förtäres, pappe-
ret ligger färdigt,

snyggt och fint i
sin ask. Praktiskt
och ekonomiskt.
Säljas hos alla Bok-
o. Pappershandlare.

Fabrikanter:
AB. Papperskom-
paniet, Sthlm.

Med en blandning

av koks och brännstoft utvinnes vid
kaminerledning effektiva te värmealstring
samt bästa ekonomiska resultat.

Blandningen lämpig till så gott som
alla kamintyper.

Begär närmare upplysningar samt
rekvirera som prov 1 hl. av varje
bränslesort.

Obs! Betydligt nedsatta priser.

OLAUS OLSSONS KÖLIMPORT A.-B., Stockholm.

Telefoner: »OLAUS OLSSONS».

DETHOWS

P & D

paketerade

Kryddor

för hushållet

äro sedan 25 år
erkända såsom
landets bästa.

Obs! Varumärket!

KAFFE, THÉ & CACAO!

Ängrost. Javablandning å 4.50 kg.
Ängrost. Specialblandning å 5.- kg.
Dessa kaffebland. rekommenderas för
sin fina arom och fylliga smak. **Prima
Congo-Thé 6.50. Prima Ceylon-Thé
7.00 å 8.50. Godt Smul-Thé å 5.00
kg. Prima Holl. Cacao fin-fin å 6.00
kg.** Expedieras mot efterkräf eller post-
förskött. Franco 3 kg. tillsamman.

JOHN JOHNSONS Kaffehandel,
Drottninggatan, 100, Stockholm.

Västmanlands Läns Tidning

är Länsstidningen för
Västmanland och Bergslagen

Daglig upplaga:

13,000 exemplar.

Det bästa annonsorganet.

NYA BÖCKER

Av berömda författare

C. Bååth-Holmberg:

Vid slott och sund.

Intryck och livsbilder. Rikt
illustr. Pris 16 kr.

Jeanna Oterdahl:

Inger Skram.

Roman. Pris 10:50.

Rivva Uppström:

Stor-mor i Dalom.

En kvinnlig livsbild från sex-
tonhundratalet. Berättelse. Pris
4:75.

Runa:

Den lille väpnaren.

Sagor och berättelser för barn.
Häft. 3:75, inb. 4 kr.

Elias Grip:

Johan Olof Wallin.

En livsbild. Häft. 2:25 inb.
3:25.

En arbetets man.

Levnadsteckning över James A.
Garfield. Häft. 2:75, inb. 3:75.

Michael Fairless:

Vägarbetaren.

Berättelse. Overs. från 40:de
engelska uppl. av Hugo Hul-
tenberg. Pris 2:75.

Anna Norælius:

Kvinnan som åldras.

Några råd. Pris 1:50.

Anders Larsson-Kilian:

Hästen, vår tjänare och vän.

Med 27 bilder. Pris 4 kr.

I bokhandeln och direkt från

LINDBLADS FÖRLAG, UPPSALA.

Husmoderns bebymmer
lättas om hon använder

Norrans Fästpulver N:1910

Bepröval och erkänt
som det förnämsta!

Abbeholaget, Tebriska Fabriken, Norrarns försjén

gan. Men då han lämnade henne, stannade hon. Vi som höllos i bryggstugan stodo på bron och hörde henne och sågo henne även väl i mänskenet. Vi sågo huru hon lyfte handen mot ljuset som brann i loffkammaren, där din mor låg. Om det var en spådom eller en förbannelse hon gav dig, har jag ej fattat, men hon ropade med hög röst först att du skulle bli en vacker kvinna, vackrare än alla andra, men din fägring skulle bli din olycka, kärlekens sötma skulle bli dig till malört och under många tårar skulle du bära ditt barn under ditt hjärta. Hon ropade högt och hennes röst var som då man ropar i ett stort, tomt kar. Så gick hon och var sedan åtminstone inte under min tid vidare sedd på trakten."

Här gjorde den gamla ett litet uppehåll och såg Sara Alelia än fastare i ögonen.

"Men på kvällen, då mamsell Genberg tog upp dig, att din mor skulle lägga dig vid bröstet, fann hon i din vagga något mest liknande ett stort svart bär. Då man kände på det var det mjukt och glatt och vid det man rispade det, uttrann ymnigt en röd, söt tjock saft. Ingen hade någonsin sett något liknande och ingen hade minsta kunskap om huru det kommit i din vagga. Men vi som hört finn-Olina sovo sedan ej en blund den natten."

Sara Alelia satt stilla och blek på sängkanten. Det låg inte för henne att tro på sådant, men det kom för henne, att måhända hade hon i vad hon hört, förklaringen på den gnagande oro för hennes framtid modern ständigt tycktes ha burit på. Modern hade varit mera lagd för att tro på det övernaturliga än hon. Men då hon tänkte på finnkvinnans ord: hennes fägring skall bli hennes olycka, kärlekens sötma skall vändas i malört, under många tårar skall hon bära sitt barn under sitt hjärta, brast hon i häftig gråt.

(Forts.)

Medan ridån är uppe.

MELLAN SINA MÅNGA MED ENTUSIASM hälsade konserter har Claire Dux även sjungit på operan — grevinnans parti i Mozarts "Figaros bröllop". Naturligtvis utsålt hus. Njutningen att höra henne i en tondramatisk uppgift sådan som denna blev icke genast vad man väntat; spelet brast i grandezza och recitativet sjöngos ej alltid med nödig klarhet, det var ofta omöjligt att uppfatta texten. Men i tredje aktens aria visade sångerskan vilken fulländad artist hon är såväl med avseende på röstfägring, uppfattning som sångteknik. Hela denna arias tonskrud är som en vävnad av silverskir, fallande i luftiga och linjesköna veck kring textens stomme. Så blev den också tolkad, dess besjälade poesi fick röst och talte till de lyssnande på ett gudomligt tungomål.

I övrigt gick operan med en stilbestämmdhet som icke är vardaglig. Man var tydligen disponerad för Mozart den där aftonen.

ARIEL.

Litteraturen drages mer och mer in under filmens bann eller välsignelse — det är svårt nog att avgöra vilket. Björnsons "Synnöve Solbakken" blev ett nytt fynd för den vita duken utan att därför så synnerligen mycket av dess poesi kommit med.

Vad som bjuds är emellertid ur filmsynpunkt värt allt erkännande, allra helst som man kunnat förvärva så goda framställare som Eigil Eide, Karin Molander och Lars Hanson. En komplimang även till regissören John Brunius och hans unge son Palle, för vilken filmkonsten redan tycks vara vardagsgöra.

Bredvid Björnsonfilmen verkar den från Danmark importerade "Jeffhas dotter", som tillkommen i direkt sensationssyfte. Sammankopplingen av nutid och biblisk historia är naturligtvis avsedd att göra sig som ett originellt trick, men effekten uteblir trots de ganska stilfullt arrangerade scener, som ha direkt anknytning till bibelns berättelse om Jeffha och hans dotter.

Det pikanta för huvudstadspubliken låg i att se fröken Kolthoff som filmartist. Men vi kunna ju enas om att hennes talang gör sig bra mycket bättre gällande på Dramatiska teatern.

Florndol-Pålen

är damernas
favoritväl.

PARFYMERI FLORA, GEFLE.

Champognevafnet
Lavendula

Utmärkt medel för hårets växt och skönhet.
Absolut fritt från skadliga eller
giftiga beståndsdelar

Säljes i alla välsorterade parfymaffärer. I parti hos:

F. A. EKLUND, Smålandsgatan 23, Stockholm
Rikstel. 319 44

**BARNÄNGENS
VADEMECUM**

DET VÄRLD/BERÖMDA MUVVATTNET
TILLVERKAS OCH SÄLJES I ABSOLUT
AMMA KVALITET OM FÖRUT

Ny, illustrerad jultidning

JULAFTON

Rikhaltigt innehåll. Intressant. anslående illustr. 6 konstbilagor. Prydligt omslag. Fin utstyrelse. Utk. 15 okt. Pris 3 75.

Bland de bemärkta författarna må nämnas: *Gust. Ullman, Carl Svenson-Graner, Ellen Nordenstreng, Olof Höjberg, Elisabeth Brehmer, Jeanna Oterdahl, Anders Ångström, Nanna Lund-Eriksson, Fredr. Vetterlund, Anna Wahlenberg, Otto Nordenskjöld, Fanny Aving, Teresia Euren, Ester Nennes, Maria Rieck-Müller* m. fl.

Rundfråga med svar av *Bishop Billing, Hasse Z., Ellen Key, Carl Eldh, Prof. Rudin, Marika Stjernstedt* m. fl.

Med sin smakfulla och konstnärliga utstyrelse, sitt fängslande och värdefulla innehåll, sina vackra konstbilagor, mästerliga illustr. och stora pristävlan har Julafton alla utsikter att vinna storartad spridning i allt Sveriges land.

Stor, originell pristävlan!

Bliv abonnentsamlare!

Alla kunna sprida denna eleganta jultidning. Om den blott visas säljer den sig själv. Stor förtjänst. Provbild och agentvillkor erh. gratis och portofritt. Skriv i dag till

LINDBLADS FÖRLAG, Uppsala

En förståndig husmor använder alltid Kockens bryddor! Disserens märke!

CLOETTAS GULD-CACAO och CHOKLAD

Förnämsta Svenska fabrikan

Säljas överallt.

Gynna svensk industri!

Köp Husqvarna symaskiner!

Dina blommors trevnad Är ditt hems trevnad.

Detta uppnås genom användande av

Stidsvigs

Blomstergödning

A.-B. FETTINDUSTRI, Malmö.

Finnes hos de flesta frö- & blomsterhandl.

PHOSPHO-ENERGON-FILLER
FORORDAS AV LÄKARE
Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet.
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Husmedicin PROFESSOR A. VESTERBERG

IDUN, bästa annonsorgan till julen!

Tellerins MARGARIN

ÄR DRYGT OCH VÄL SMAKANDE

Gahns

Maniol

Fukt och kyla huden ej tål
Använd dagligen Gahns Maniol

SVAR

(Fort. fr. B-numret).

N:r 194. Ni har kanske hört talas om Cedergrenska fonden? Försök där. Ansökan skall meddela i vilken riktning utbildning önskas (här musik), bifogas av utdrag av prästbetyg, läkare- och skolbetyg samt intyg av lärare eller annan person om sökandens begåvning, vandel, ekonomiska förhållanden; uppgift på lämplig person (ej nära anhörig) som, därest sökanden antages till stipendiat, kan vaka över dennes utbildning och lämna upplysningar till fondens förvaltning om honom och hans arbete. Egenhändigt skriven ansökan insändes under oktober månad till »Förvaltningen av telefondirektör H. T. Cedergrens uppfostringsfond, Rosenbad 2, Stockholm C.

Möjligen kan ni annars få något stipendium genom Fredrika Bremerförbundet, om ni hör eder för där. De kunna i varje fall ge eder anvisning på vart ni skall vända eder. Dieselbe.

N:r 195. Kära ni, hur har ni mist förmågan att undervisa och, framför allt, hur vet ni att er förmåga är borta? Vet ni inte, att det man har kvar sedan man har »glömt» allt, det är just detta, som är ens eget, och som har egentligt värde. Hur skulle det vara möjligt att gå och bära i minnet allt som pluggades in på »Semis», och vad skulle det gagna till. Trots alla väl inlärdas metoder står man en vacker dag handfallen, om man ej kan lirka sig fram till vars och ens barnunges ståndpunkt och fattningsförmåga. Jag har varit småskollärarinna i snart 9 år och har ännu inte tänkt ge tappt, trots det ser ser allt annat än lovande ut ibland. Allting här i världen har sina svårigheter och inte minst lärarinnekallet. Det är mycket törnen som stinger rätt svårt. Och förmågan och resultatet? Ja, det tillkommer egentligen inte oss att varken gruva oss över eller yvas över. Vilken kan stiga fram och säga: »Jag är så utmärkt skicklig att undervisa». Den ene kommer långt med det ena barnet, den andre med ett annat och till slut beror det mera på barnmaterialet, hur resultatet blir och mindre på den, som undervisar. Den allra lärdeste och skickligaste förmår ej — skapa av intet. Alltså: huvudet upp och hugg i med nya tag! Vill ni höra mina erfarenheter som lärarinna, så skriv till mig. Adress får ni hos Idun mot insändande av svarsporto. Allkä.

— Kanske skulle det lämpa sig bättre för eder att få plats att läsa med barn i ett vänligt hem — försök det. Eller har ni förutsättning att på egen hand sköta ett hem och hushåll och kanske trivs bättre med sådant arbete. Svara på annonser och annonsera själv. Kontorsarbete eller som skrivbiträde lönar sig bra. Men då bör ni lära maskinskrivning och helst även stenografi, samt språk så småningom. Dieselbe.

(Forts.)

BREVLÅDA.

RED:s BREVLÅDA.

Prenumerant. De få nummer av bilagan vari berättelser varit införda och som fortsätta i huvudnumret kunna mycket väl inbindas i årgången — de tillföra volymen ingen synbar ökning. Berättelsen i fråga avbröts genast, när vi kommo underfund med att någon litterär marodör varit framme och insmugglat en å annat håll tidigare publicerad historia.

Quidam. Hos oss är det hopplöst att försöka. Vi nödgas tillgripa lockout mot alla versmakare.

Mellilotus, som »trevar på sin violin», ombedes vänligen att försöka sig på något annat handens yrke.

Nanja Bjerre. Avböjes.

Håkan Hake. Ha ej plats.

Never mind. På oss verkar det hela som en efterklang av erotiska romaner Ni läst. Är för övrigt utan allt intresse.

Wanja. Eder dikt är mer än lovligt skral.

Margareta. Duger utmärkt för papperskorgen.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni

med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser av alla slag.

Insänd Eder annons till Iduns Annonskontor, Sthlm, och ni erhåller omgående prisuppgift.

LEDIGA PLATSER

FLICKA ej under 25 år, kunnig i matlagning, slakt, bak, konservering samt klädsömnad, renlig och proper, med ett friskt och glatt väsen får plats i dec. på lantgård nära stad som ung husmors hjälp o. sällskap. Köksjungfru finnes. Svar till »Förtroende-plats», Sydsvenska Dagbladet, Malmö.

HUSHALLSFRÖKEN, kunnig i matlagning och bakning, villig att i framtiden förestå ett skolhushåll, erhåller plats i sömländsk prästgård. Svar med löneanspråk till Kyrkoherde Edström, Björkvik.

EN BÄTTRE, ENKEL FLICKA kunnig i ett enkelt hems skötsel, villig att på egen hand sköta hemmet åt ankeman med 13-årig dotter erhåller plats. Hjälp till grövre sysslor erhålls. Svar sändes till John Larsson, Falkenberg.

LANTBRUKARDOTTER får nu plats å medelstor lantgård att tillsammans med husets dotter sköta mindre hem. Familjemedlem. Rek., löneanspråk och foto snarast till Fru Yelva Johanson, Dagöholms gård pr. Walla.

PLATS SOM SLOJDLÄRARINNA vid Høla folkhögskola är ledig att tillträdas den 10 nov. Med befattningen är undervisningsskyldighet i modersmålet 6 tim. i veckan förenad. Lön 1800 kr. och dyrtidstillägg. Ansökan insändes genast till skolans rektor, adr. Prästmon.

FLICKA MED ELEMENTARSKOLEBILDNING eller folkhögskola, frisk och barnkär och intresserad av husligt arbete, villig att deltaga i allt inom ett hem förekommande arbete får plats på lantgård i Södermanland. Tjänare finnes och alla hemmets medlemmar hjälpa till med arbetet inom hemmet. Lön 50 kr. i mån. Svar med betygsskrifter och rekommendationer till »Sörmlandsgård» under adr. S. Gumaelii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

FÖR EN SNALL, rask och villig i husliga sysslor kunnig bättre flicka, som vill åtaga sig ensamjungfrus sysslor, erhåller god plats nästa 1 nov. i mindre familj. Hög lön gives till verklig duglig flicka. Familjemedlem. Insänd referenser till »N. N. ordnings-sinne», Falköping R., p. r.

BARNJUNGFRU eller barnsköterska med verkligt intresse för barn erhåller anställning i köpmansfamilj i Göteborg den 1 dec., att med husmoders hjälp sköta 6 barn. God lön till kompetent sökande med sinne för ordning och renlighet. Svar med betygsskrifter och lönepret. torde sändas under adress »Barnsköterska, 1 Dec.», Kiosken, Järntorget, Göteborg.

ENKEL BÄTTRE FLICKA barnkär och fullt pålitlig samt frisk o. stark önskas omkr. 1 nov. till egendom i Värmland att sköta två gossar om 3 o. 1 år. Sökande bör vara syknung samt f. ö. villig hjälpa till med förefallande arbeten inom hemmet. Sv. under adr. Fru Ebba Swahn, Skogsborg, Vase.

Sjuksköterska

får plats å Gevle stads sinnessjukpaviljong. Grundlön 540 kr. pr år jämte dyrtidstillägg enligt statens bestämmelser, samt fri bostad kost och fria tjänstekläder. Företräde lämnas den som är kunnig i sömnad. Ansökningar åtföljda av ålders- och läkareintyg ställas till Översköterskan, Sinnessjukpaviljongen, Gevle.

I goda hem

finnes väl avlönade platser för ex. barnsköterskor, barn- och ensamjungfrur, husor, kokerskor och andra hembiträden.

Stockholms Stads Arbetsförmedling Regeringsgat. Högbergsgat. 37. Exped.-tid 9-4, dag före helgdag stänges 2.

Obs! Betyg och rekommendationer bör medhavas. Även tillf. anställda förmedlas. Avgiftsfritt för både husmodlar och tjänare.

Vid bakning

av kakor, fårter, småbröd, puddingar och för övrigt alla slags finare bakverk behöver man numera icke använda jästpulver och bakpulver. I stället användes Ahlgrens Äggersättningspulver, som är oöverträffat som jäsmedel på samma gång som det även i viss mån ersätter de dyra äggen.

Varnas för mindervärdiga efter-
apningar.

Sjukskötersketjänsten

på försörjningshemmet Falkenberg är till ansökan ledig för examinerad sjuksköterska att tillträdas den 1 nästkommande dec. Lönen är 450 kr. varå utgår dyrtidstillägg efter samma grunder som för statens befattningshavare varjämte förman tillkommer av fri bostad, kost, lyse, värme och tvätt, sköterskebiträde finnes och har styrelsen gått i författning om att anställa ännu en sjuksköterska. Ansökningar ställas till Fattigvårdsstyrelsen i Kalmar före den 10 november.

Kompetent köksföreståndarinna

sökes till länslasarettet i Uddevalla. Tillträde 15 dec. Ansökan åtföljd av åldersuppgift, läkarebetyg, intyg om föreg. verksamhet samt lönepret. insändas före den 8 nov. till Sysslomanen, som lämnar närmare upplysningar. Uddevalla i okt. 1919.

Lasarettsdirektionen.

Ensamjungfru,

fullt kunnig i matlagning och bakning får väl avlönad plats i närheten av Göteborg, vid Säröbanan, hos ensam sjökaptan. Svar till »Sjökaptan», A.-B. S. Gumaelii Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

Husmoder-tjänsten

vid länslasarettet i Falun kungöres härmed till ansökan ledig. Sökanden bör ha sköterskeutbildning. Tjänsten innefattar handledning av elever, vård över inventarier och kvinnlig personal, däremot ej direkt sjukvård, ej heller ledning över köket. Förmåner under 1919: allt fritt och c:a 1700 kronor kontant.

Tillträde snarast möjligt efter 1 inst. januari. Ansökningar ställas till Lasarettsdirektionen insändas före 20 instundande november. Falun i oktober 1919.

Lasarettsdirektionen.

Ex. sjuksköterskor

erhålla sjukvård samt bostad.

Gihls sjuksköterskehem,

Ostermalmsgat. 86, Stockholm.

Vid Hedemora Kindergården

är ledarinneplatsen ledig från 1920 års början. Den sökande bör äga fullständig utbildning vid kindergårdsseminarium, någon färdighet i sång och musik samt anlag för teckning och målning.

Ansökningar, som bära åtföljas av betyg, löneanspråk och åldersuppgift ställas till styrelsen för Hedemora Kindergården genom

Fru Fredrika Collin,

som lämnar vidare upplysningar. Ansökningarna bära vara inlämnade före den 5 Nov.

PLATSSÖKANDE

BÄTTRE SYKUNNIG FLICKA som genomgått kurs i finare handarbeten önskar plats å större gård, där tillfälle gives att få lära matlagning. Svar till »Villig», p. r. Malmö.

17 ÅRS FLICKA från gott hem önskar plats att under god husmoders ledning lära och deltaga i husliga sysslor helst där jungfru finnes. Svar till A. E. Bodum, Ornsköldsvik.

UNG, ELEMENTARBILDAD FLICKA önskar plats i fam., där barn finnes, för att hjälpa till med läxor och deltaga i husliga sysslor. Svar till »För-söka skadar aldrig», Örebro p. r.

LANTBRUKAREDOTTER önskar plats i Nov. som hushållslev å större gård eller prästgård, helst i Skåne. Svar inom 14 dagar till »Lantbrukardotter», Ystads Nya Annonsbyrå.

TVÅ UNGA elementarbildade flickor önska, mot fritt vivre, plats som hjälp och sällskap. (Hjälp med läxläsning) där jungfru finnes. Svar till »Familjemedlemmar», Iduns exp. f. v. b.

DEUTSCHE KINDERGÄRTNERIN I Kl. sucht per sofort od. später Stellung. Off. u. G. Semper, Hirschberg i Schles. Wilhelmstr. 9 a.

TILL BRUK eller herrgård önskar flicka komma, för att vara frun behjälplig med hemmets skötsel är villig och pålitlig. Svar till »Gamla Ekran», Långedrag.

UNG. LEG. SJUKGYMNAST önskar fr. o. m. den 15 nov. plats i verkligt god familj i Stockholm eller gärna i landsorten. Deltager gärna i förekommande husliga göromål. Sv. till »Gymnast 24», postkont., Vasagatan, Sthlm.

TVÅ ÖSTGÖTAFlickor önska komma på större herrgård såsom lever för att få lära allt vad till ett välordnat hem hör. Svar till »Frielever», Iduns exp. f. v. b.

FÖR ATT LÄRA OCH DELTAGA i hushållsgöromål önskar 26-årig lantbrukardotter under dec. event. längre komma till hem under god ledning, gärna i någon trakt av Bergslagen. Svar med prisuppgift till »Hushållspraktik», Iduns exp.

MOT FRITT VIVRE eller någon betalning önskar 30-årig flicka komma i gott hem, event. prästgård, för att deltaga i de husliga göromålen eller sällskapa äldre personer. Svar till »1 nov.», Box. 23, Växiö.

UNG BILDAD DANSKA önskar sig upptagen i hemmet på större gård, herrgård eller liknande där ungdom finnes helst i närheten av större stad, för att under kunnig ledning deltaga i förekommande husliga göromål. Man torde tillskriva Direktör Köhler, Lillienäs Gård, Torskinge, med uppgift om vedergällning m. m.

Plats sökes genast för 18-årig rask, villig flicka av god familj att under god och bestämmd husmoder o. mot fritt vivre deltaga i alla husliga göromål. Referenser önskas o. lämnas. »D. S.» Iduns exp.

25-årig,

huslig lantbrukardotter önskar komma i god familj som husmoders verkliga hjälp. Svar emotes tacksamt under sign. »Familjemedlem Nov.», Iduns exp. f. v. b.

Kristligt socialt intresserad

hushållsfröken söker lämplig anställning å anstalt eller hem. Svar till »Husmor», Iduns exp.

En bildad,

musikalisk flicka, som genomgått husmoderskurs önskar plats till 1 jan i en liten familj som hjälp och sällskap. Svar till »E. S. 21 år», Allm. Tidn. kont., Gust. Ad. torg, Stockholm.

INACKORDERINGAR

Doktorinnan Vilma Erikssons Vilohe,

beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

HEM

för klene event. något efterblivna barn öppnas 1 nov. i Rönninge. Förutom omsorgsfull vård kommer skolundervisning att meddelas barnen i hemmet. Bästa ref. Förfrågningar besvaras omg. av Föreståndarinnan under adr. Ellenhill, Rönninge. Riks 264.

Smålands Taberg.

De som önska sig en lugn och angenäm vistelse på längre eller kortare tid för rekreation i ren, hög luft, gott bord m. m. till skäligt pris behagade hänvända sig till mig för närmare upplysning. Bergshyddan, Smål. Taberg i okt. 1919. Alin v. Schéele.

Mot gratt hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkte och så mycket efterfrågade hårvattnet mot gratt hår som förhindrar hårfall och fullständig borttagning mjäll och som i över 40 års tid förts i Fanny Gelin's Parfymmagasin, Malmstorgsgat. 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken, Riks- och Schlmstel. Norrviken 214. Pris 6:30 kr. fraktfritt.

För den nyfödde

Komplett utstyrsel särd. praktiska plagg i stor modell. Välsydd av endast bästa tyger. Pris pr provkartong »Extra elegant» 15 kr. och 20 kr. Mössor, tunna, fina 3 kr.. Fru Caspersson, Örebro.

Annonsera i Idun!

Pris kr. 85! — Riks 9991.

Linnet blir bländande vitt

och slites ej om det tvättas med

TVÄTTMASKINEN

PATENT-SOLIDAR

Kommanditbol. Sjöstedt & Co,

Stockholm. Allm. Va 4409.

Nobynäs Hushållsskola

Vårkurs från den 15 jan.—15 Maj 1920.

Bildade flickor mottagas å Nobynäs Herrgård, beläget på Smålandska höglandet i vacker trakt, 7 minuters gångväg från Stjärneborgs hållplats linjen Stockholm—Malmö. Grundlig undervisning i hushåll och slöjd meddelas av skickliga, examinerade lärarinnor. Gott hem.

Förfrågningar och anmälningar ställas till föreståndarinnan Fru E. von Kothen, Nobynäs, Frinnaryd. Rikstelefon Munkavärn 4.

Strängnäs Husmodersskola.

Husmoderskurs 26 januari—26 maj. Grundlig och praktisk undervisning. Prospekt mot porto genom Fru M. Braune, Strängnäs. Tel. 898.

ETT FRISKT och välskapat barn, av aktingsvärda föräldrar, upptages som eget mot en summa ett för allt. Svar märkt »God oppfostran 77» till Iduns exp., Stockholm.

GULDPLATERADE UR-KEDJOR VARAKTIGAST SNAKFULLAST BILLIGAST

Säljas av alla urmakare.

Till skydd då Amor bjuder fäst, PIX är bra o. PIX är bäst!

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsg. 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

Gymnastikdirektörsexamen
avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 1 sept.
Prosp Major J. G. Thulin, LUND.

Kvinnosjukdomar.
Underlivslidande och liknande undvikas bäst genom Haralds livmoderspruta. Pris 12, 16, 20 kr., med båda rören 16, 20, 24 kr. Haralds Sköljningspulver 2 kr. pr ask. Livmodersspeglar 3, 5 och 10 kr. Bokprislistan 22 och III kat. 23. mot 12 öre porto i försegl. brev utan firmatryck. Till landsorten mot postförskott eller förut insänd likvid.
— **Constantin Harald**
Linnégatan 18. GÖTEBORG.

Misspnydande hårväxt,
vårtor, födelsemärken, avlägsnas medelst elektrolysbehandling. Rådfråga läkare ang. metodens tillförlitlighet. Birger Jarlsgatan 58, invid Tegnérgat. R. Ost. 1953. A. 9606. Karin Mårtensson, Stockholm.

”HUGIN”,
årg. 1916, 1917, 1918, samt »FRU MUSICA», 1:sta och 3:dje bandet köpas. Svar med prisuppgift snarast till »O.», Iduns exp.

PIANISTERI!

Ny katalog över ca 1,200 steppar, valser, salongsstycke, sånger m.m. för piano sändes gratis.

E. Anderssons Musikförlag, Malmö 23.

Underlivslidande

och dylikt undgås bäst med livmodersprutan Nolibor. av förnicklad och förtent metall, ingen rostande, mindrevärdig bleckspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpligaste lösning är Noliborpulver 5 kr. pr ask. Livmodersspeglar 10 kr. Även andra sjukvårdsartiklar. Prislista mot 15 öre porto.

CARL G. SCHRÖDER.
Möllvävngsgatan 53 b. Malmö.

Porträttförstorningar!

Beställ i god tid till julen. Finaste och hållbaraste arbete.

FOTOKOMPANIET.
Roslagsgatan 2, Stockholm.

Spädbarnshemmet

Adress Furu Hill, Sigtuna emottager elever, som önska utbildning i barnvård. Ansökningar insändas till Föreståndarinnan.

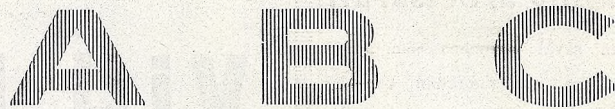
R.F.WICHMANN PERUKMAKARE

Finare hårarbeten av alla slag, samt hållbar vattenondolering enligt fransk system utföres väl.
Specialité: **Damperuker.**

Mångårig praktik i flera av utlandet större städer. **Allm. Tel. Värtan 33.**
Postadress: **Värtan.**

Velvet Complexion.

Oöverträffligt hudmedel. »Velvet Complexion» är en mjölkliknande vätska som utan tvivel är framställd av mandel. Vilka ytterligare ingredienser, som släta ut rynkor, göra musklerna fasta och ge hyn klarhet och vitthet, vet jag ej. Något trolleri är det. Ur Anna Söderberg: Skönhetsvård. Pris kr. 8:— plus porto. **FRANSKA PARFYMMAGASINET,** Hovleverantör. Drottninggatan 21, Stockholm.

i varje välkött kök är: Peppar, salt och **Kraftox.** Den som vill koka billigt men ändå gott, begär hos sin handlande **Kraftox** — Krydda, Köttextrakt eller Buljongtårningar. Kokböcker utlämnas gärna genom

SVENSKA AKTIEBOLAGET
PARAGUAY KÖTT-EXTRAKT
SUNDBYBERG

DEN NYA ENGELSKA "PH. D"-GRADEN.

Flera brittiska universitet ha nu inrättat en "Ph. D"-grad, som torde lämpa sig speciellt för svenska studenter.

1. Varje med universitetsexamen försedd studerande, tillhörande något, av härvarande universitetsmyndigheter, godkänt svenskt universitet, äger inskriva sig vid brittiska universitet för att idka studier i och för vinnande av "Ph. D"-graden.
2. Denna grad kan vinnas inom alla fakulteter, den teologiska, juridiska, medicinska, humanistiska, naturvetenskapliga, tekniska och kommersiella.
3. Den beräknade studietiden vid brittiska universitet uppgår till omkring 2 år.
4. Graden i fråga kan vinnas genom en avhandling jämte skriftlig eller muntlig tentamen, om så anses önskvärt.

ALLA UPPLYSNINGAR

beträffande kurser, levnadsomkostnader jämte andra detaljer, kunna på begäran erhållas från

**THE UNIVERSITIES BUREAU
IMPERIAL INSTITUTE, LONDON.**

BRITTISKA UNIVERSITET

I Storbritannien finnas 18 universitet, vilkas lärarstab och elevantal äro ungefärligen följande:

	Lärarstab	Studenter
Universitetet i Aberdeen	84	1024 (328 kvinnliga)
” ” Belfast	66	685
” ” Birmingham	141	874
” ” Bristol	222	895 (241 kvinnliga)
” ” Cambridge	138*)	3676 (1914)
” ” Dublin (T. C. D.)	100	1285
” ” Durham	151	961 (33 kvinnliga)
” ” Edinburgh	200 (c)	2529 (546 kvinnliga)
” ” Glasgow	158	2916 (662 kvinnliga)
Irländska nationaluniversitetet	157	1774
Universitetet i Leeds	186	1065 (204 kvinnliga)
” ” Liverpool	214	1170 (305 kvinnliga)
” ” London	800—900	4086
” ” Manchester	238	1268
” ” Oxford	159*)	3045 (450 kvinnliga)
” ” St. Andrews	93	508 (200 kvinnliga)
” ” Sheffield	146	399
” ” Wales	164	1319 (437 kvinnliga)

*) Dessutom finnes ett stort antal kursledare och docenter.

(Universitetsnotarierna lämna på begäran alla närmare upplysningar.)

FREJANI

FÖRNÄMSTA PASTILLEN FÖR HALS OCH BRÖST

50 ÖRE PR. ASK

(CHOKLAD & KONFEKT FABR. FREJA GEFLE)